

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ

**о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања
Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину**

Број: 400-168/2014-07

Београд, 17. октобар 2014. године

Садржај

	<i>Страна</i>
ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	3
1. Извештај о ревизији финансијских извештаја	3
2. Извештај о правилности пословања	5
ПРИЛОГ 1. КЉУЧНЕ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКЕ	7
ПРИЛОГ 2. НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА НАЦИОНАЛНЕ КОРПОРАЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ СТАМБЕНИХ КРЕДИТА ЗА 2013. ГОДИНУ	14
ПРИЛОГ 3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ НАЦИОНАЛНЕ КОРПОРАЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ СТАМБЕНИХ КРЕДИТА КОЈИ СЕ САСТАВЉАЈУ НА ДАН 31. ДЕЦЕМБАР 2013. ГОДИНЕ	72

ИЗВЕШТАЈ
ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

НАЦИОНАЛНА КОРПОРАЦИЈА
ЗА ОСИГУРАЊЕ СТАМБЕНИХ КРЕДИТА

Београд
Кнеза Милоша бр. 20

1. Извештај о ревизији финансијских извештаја

Извршили смо ревизију финансијских извештаја Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину у складу са Уставом Републике Србије¹, Законом о Државној ревизорској институцији², Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2014. годину, Закључком о спровођењу ревизије број 400-168/2014-07 од 23. јануара 2014. године, Међународним стандардима ревизије (ISA) и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI).

Финансијски извештаји се састоје од: 1) Биланса стања на дан 31.12.2013. године; 2) Биланса успеха; 3) Извештаја о токовима готовине; 4) Извештаја о променама на капиталу; 5) Напомена уз финансијске извештаје; и 6) Статистичког анекса за 2013. годину.

Одговорност руководства за састављање финансијских извештаја

У складу са одредбама Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита³, руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја у складу са законом којим се уређују рачуноводство и ревизија и Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

Ова одговорност обухвата осмишљавање, успостављање и одржавање интерних контрола, које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу извршене ревизије, изразимо мишљење о овим финансијским извештајима.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији, Пословником Државне ревизорске институције⁴ и Међународним стандардима врховних ревизорских институција.

Ови стандарди захтевају да поступамо у складу са етичким захтевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа којима се потврђују исказани подаци, као и обелодањивање података у финансијским извештајима. Избор поступака је заснован на ревизоровом просуђивању, укључујући и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, било услед криминалне

¹ „Службени гласник РС“, бр. 98/2006

² „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/2007 и 36/2010

³ „Службени гласник РС“, бр. 55/2004

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 9/2009

радње или грешке. Приликом процене ризика, ревизор разматра и интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија такође укључује процену адекватности примењених рачуноводствених политика и значајних процена извршених од стране руководства, као и оцену целокупне презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да ревизија финансијских извештаја Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину, коју смо извршили и докази које смо прикупили обезбеђују разумну основу за наше ревизијско мишљење са резервом.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

- 1) Корпорација неблаговремено и неефикасно предузима радње и мере против банака због неспровођења вансудског поступка намирања без одлагања, код 87 осигураних стамбених кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање доспелих анuitета уместо корисника кредита дуже од 3 године, у укупном износу од 195.808 хиљада динара, услед чега се продужава време продаје хипотековане непокретности и повећавају се расходи Корпорације по основу извршених отплата ових анuitета, а код 4 кредита Корпорација није покренула извршне поступке ради принудне наплате потраживања, у износу од 3.688 хиљада динара, чиме су умањени приходи Корпорације.
- 2) Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, у укупном износу од 726.218 хиљада динара и није извршила годишњи попис канцеларијског намештаја, клима уређаја и друге опреме, чија набавна вредност износи 3.685 хиљада динара, због чега није утврдила стварно стање имовине исказане у финансијским извештајима и није извршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине са стварним стањем.
- 3) Корпорација је ослободила плаћања премије осигурања 22 запослена по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара, чиме су умањени приходи Корпорације, и при томе није извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности запосленима, у износу од 4.511 хиљада динара, чиме су трошкови Корпорације мање исказани у финансијским извештајима.
- 4) Корпорација није обезбедила, успоставила и организовала интерну ревизију, чиме је повећан ризик од нетачног исказивања у финансијским извештајима.
- 5) Пословни информациони систем Корпорације не омогућава аутоматизовано исказивање свих историјских података о стању осигураних стамбених кредита на одређени дан, што изискује потребу да се врши реконструкција података за претходни период, чиме се повећава ризик од нетачног исказивања у финансијским извештајима.
- 6) Корпорација није интерним актима и процедурама уредила предузимање одређених мера и активности које спроводи, није уредила одређене критеријуме за своја поступања, није утврдила ризике којима је изложена у свом пословању и нема усвојену стратегију за управљање ризицима, који су од значаја за финансијске извештаје.

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

По нашем мишљењу, осим за ефекте који на финансијске извештаје имају питања наведена у пасусу Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за годину која се завршава 31.12.2013. године, дају истинит и објективан приказ стања на дан 31.12.2013. године и припремљени су, по свим материјално значајним питањима, у складу са применљивим оквиром финансијског извештавања.

2. Извештај о ревизији правилности пословања

Извршили смо ревизију правилности пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину која обухвата ревизију активности, финансијске трансакције и информације, које су укључене у финансијске извештаје Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припремање и презентацију годишњих финансијских извештаја, као што је напред наведено, руководство Националне корпорације за осигурање стамбених кредита је такође, дужно да обезбеди да су активности, трансакције и информације, које су приказане у финансијским извештајим, у складу са прописима у Републици Србији.

Одговорност ревизора

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, као што је напред наведено, наша одговорност укључује и изражавање мишљења да ли су активности, трансакције и информације које су исказане у финансијским извештајима по свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима у Републици Србији.

Ова одговорност укључује и спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказана имовина, капитал и обавезе и извршени приходи и расходи, у складу са намером законодавца, односно у складу са прописима у Републици Србији. Ти поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености.

Сматрамо да ревизија правилности пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину, коју смо извршили и докази које смо прикупили обезбеђују разумну основу за наше ревизијско мишљење са резервом.

Основ за мишљење са резервом о правилности пословања

- 1) Корпорација неблаговремено и неефикасно предузима радње и мере против банака због неспровођења вансудског поступка намирења без одлагања, код 87 осигураних стамбених кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање доспелих ануитета уместо корисника кредита дуже од 3 године, у укупном износу од 195.808 хиљада динара, противно уговорима које је Корпорација закључила са банкама, према којима је банка дужна да вансудски поступак намирења покрене и спроводи без одлагања и да све радње у том поступку прописане законом, предузима у најкраћем могућем року а код 4 кредита Корпорација није покренула извршне поступке ради принудне наплате потраживања, у износу од 3.688 хиљада динара, за које су испуњени услови прописани Законом о извршењу и обезбеђењу.
- 2) Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, у укупном износу од 726.218 хиљада динара, није извршила годишњи попис канцеларијског намештаја, клима уређаја и друге опреме, чија набавна вредност износи 3.685 хиљада динара, не води евиденцију и није извршила обележавање ове опреме инвентарним бројевима, није обелоданила у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину, неусаглашена потраживања са банкама као дужницима по 13 осигураних стамбених кредита, у укупном износу од 1.486 хиљаде динара, супротно Закону о рачуноводству и Правилнику о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
- 3) Управни одбор Корпорације је својим одлукама ослободио запослене у Корпорацији од обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита а затим је додатно укинуо и обавезу запослених да у случају престанка радног односа у Корпорацији, плате пун износ премије осигурања, чиме је ставио у неравноправан положај остале кориснике кредита који имају обавезу да плате пун износ премије осигурања и тиме злоупотребио своје овлашћење из Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита а

Корпорација је ослободила плаћања премије осигурања 22 запослена по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара, при чему није извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности запосленима, у износу од 4.511 хиљада динара, противно Закону о пореском поступку и пореској администрацији и није наплатила премију осигурања по 7 кредита, од 6 запослених којима је престао радни однос у Корпорацији, у износу од 3.091 хиљаде динара, противно одлуци Управног одбора Корпорације.

- 4) Корпорација обавља послове осигурања у складу са Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита који није усклађен са Законом о осигурању, а посебно у делу којим је прописан надзор Народне банке Србије над обављањем делатности осигурања.
- 5) Корпорација није обезбедила, успоставила и организовала интерну ревизију, у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.
- 6) Корпорација није интерним актима и процедурама уредила предузимање одређених мера и активности које спроводи, није уредила одређене критеријуме за своја поступања, није утврдила ризике којима је изложена у свом пословању и нема усвојену стратегију за управљање ризицима, који су од значаја за правилност пословања.
- 7) Корпорација није обезбедила да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене, код 6 спроведених преговарачких поступака јавних набавки без објављивања позива за подношење понуда, укупне вредности закључених уговора од 12.207 хиљада динара, супротно Закону о јавним набавкама.

Мишљење са резервом о правилности пословања

По нашем мишљењу, осим за ефекте наведене у пасусу Основ за мишљење са резервом о правилности пословања, активности, трансакције и информације, које су приказане у финансијским извештајима Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за годину која се завршава 31.12.2013. године, су у складу са прописима у Републици Србији, датим овлашћењима и планираном сврхом.

Радослав Сретеновић

**Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија**

Београд, 17. октобар 2014. године

КЉУЧНЕ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКЕ

Садржај

	<i>Страна</i>
1. Кључне неправилности у ревизији финансијских извештаја	9
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја	10
3. Кључне неправилности у ревизији правилности пословања	10
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	12

1. Кључне неправилности у ревизији финансијских извештаја

- 1) Као што је објашњено у тачкама 2.5.4. и 2.9. Напомена, Корпорација неблаговремено и неефикасно предузима радње и мере против банака због неспровођења вансудског поступка намирења без одлагања, код 87 осигураних стамбених кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање доспелих ануитета уместо корисника кредита дуже од 3 године, у укупном износу од 195.808 хиљада динара, услед чега се продужава време продаје хипотековане непокретности и повећавају се расходи Корпорације по основу извршених отплата ових ануитета, а код 4 кредита Корпорација није покренула извршне поступке ради принудне наплате потраживања, у износу од 3.688 хиљада динара, чиме су умањени приходи Корпорације.
- 2) Као што је објашњено у тачкама 2.4. и 2.5.4. Напомена, Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, у укупном износу од 726.218 хиљада динара и није извршила годишњи попис канцеларијског намештаја, клима уређаја и друге опреме, чија набавна вредност износи 3.685 хиљада динара, због чега није утврдила стварно стање имовине исказане у финансијским извештајима и није извршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине са стварним стањем.
- 3) Као што је објашњено у тачки 2.6.1. Напомена, Корпорација је ослободила плаћања премије осигурања 22 запослена по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара, чиме су умањени приходи Корпорације, и при томе није извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности запосленима, у износу од 4.511 хиљада динара, чиме су трошкови Корпорације мање исказани у финансијским извештајима.
- 4) Као што је објашњено у тачки 2.3. Напомена, Корпорација није обезбедила, успоставила и организовала интерну ревизију, чиме је повећан ризик од нетачног исказивања у финансијским извештајима.
- 5) Као што је објашњено у тачки 2.1.ј) Напомена, пословни информациони систем Корпорације не омогућава аутоматизовано исказивање свих историјских података о стању осигураних стамбених кредита на одређени дан, што изискује потребу да се врши реконструкција података за претходни период, чиме се повећава ризик од нетачног исказивања у финансијским извештајима.
- 6) Као што је објашњено у тачкама 2.5.3., 2.5.4., 2.5.5., 2.6.1., 2.6.4., 2.6.5. и 2.7. Напомена, Корпорација није интерним актима и процедурама:
  - a. уредила пласирање слободних средстава у првокласне хартије од вредности, водећи рачуна о рочној усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности;
  - b. уредила предузимање мера и активности које спроводи у вези са продајом хипотековане непокретности и евидентирање података у вези са тим;
  - c. уредила поступање Корпорације у случајевима када статус условног осигурања стамбених кредита траје више година;
  - d. уредила месечне трошкове коришћења мобилних телефона, у складу са Закључком Владе од 26. марта 2009. године;
  - e. уредила критеријуме за одређивање висине стимулације, коју директор опредељује запосленом и увећава основну зараду до 50%;
  - f. уредила критеријуме за одређивање висине коефицијента посла у оквиру распона који је одређен Правилником о раду Корпорације;
  - g. утврдила ризике којима је изложена у свом пословању и нема усвојену стратегију за управљање ризицима;
  - h. извршила класификовање краткорочних хартија од вредности – државних записа Републике Србије, супротно захтевима Међународног рачуноводственог стандарда 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

Државна ревизорска институција препоручује Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита следеће:

Препорука 1:

Препоручује се Корпорацији да уреди пословни информациони систем тако да омогући исказивање стања осигураних стамбених кредита за претходне периоде. (Напомена 2.1.j) - Препорука р.б. 2)

Препорука 2:

Препоручује се Корпорацији да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. (Напомена 2.3. – Препорука р.б. 4)

Препорука 3:

Препоручује се Управном одбору Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, да покрене иницијативу за уређење спорних питања из Уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, који је Корпорација закључила са банкама, нарочито у погледу рока за окончање продаје хипотековане непокретности и обрачуна нето губитка који Корпорација покрива банци. (Напомена 2.5.4. – Препорука р.б. 8)

Препорука 4:

Препоручује се Корпорацији да изврши измене и допуне општих аката пословне политике у вези са значајним питањима која нису ближе уређена уговорним односом Корпорације и банака. (Напомена 2.5.4. – Препорука р.б. 9)

3. Кључне неправилности у ревизији правилности пословања

- 1) Као што је објашњено у тачкама 2.5.4. и 2.9. Напомена, Корпорација неблаговремено и неефикасно предузима радње и мере против банака због неспровођења вансудског поступка намирања без одлагања, код 87 осигураних стамбених кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање доспелих анuitета уместо корисника кредита дуже од 3 године, у укупном износу од 195.808 хиљада динара, противно уговорима које је Корпорација закључила са банкама, према којима је банка дужна да вансудски поступак намирања покрене и спроводи без одлагања и да све радње у том поступку прописане законом, предузима у најкраћем могућем року а код 4 кредита Корпорација није покренула извршне поступке ради принудне наплате потраживања, у износу од 3.688 хиљада динара, за које су испуњени услови прописани Законом о извршењу и обезбеђењу.
- 2) Као што је објашњено у тачкама 2.4. и 2.5.4. Напомена, Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, у укупном износу од 726.218 хиљада динара, није извршила годишњи попис канцеларијског намештаја, клима уређаја и друге опреме, чија набавна вредност износи 3.685 хиљада динара, не води евиденцију и није извршила обележавање ове опреме инвентарним бројевима, није обелоданила у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину, неусаглашена потраживања са банкама као дужницима по 13 осигураних стамбених кредита, у укупном износу од 1.486 хиљаде динара, супротно Закону о

рачуноводству и Правилнику о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

- 3) Као што је објашњено у тачки 2.6.1. Напомена, Управни одбор Корпорације је својим одлукама ослободио запослене у Корпорацији од обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита а затим је додатно укинуо и обавезу запослених да у случају престанка радног односа у Корпорацији, плате пун износ премије осигурања, чиме је ставио у неравноправан положај остале кориснике кредита који имају обавезу да плате пун износ премије осигурања и тиме злоупотребио своје овлашћење из Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита а Корпорација је ослободила плаћања премије осигурања 22 запослена по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара, при чему није извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности запосленима, у износу од 4.511 хиљада динара, противно Закону о пореском поступку и пореској администрацији и није наплатила премију осигурања по 7 кредита, од 6 запослених којима је престао радни однос у Корпорацији, у износу од 3.091 хиљаде динара, противно одлуци Управног одбора Корпорације.
- 4) Као што је објашњено у тачки 2.1.с) Напомена, Корпорација обавља послове осигурања у складу са Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита који није усклађен са Законом о осигурању, а посебно у делу којим је прописан надзор Народне банке Србије над обављањем делатности осигурања.
- 5) Као што је објашњено у тачки 2.3. Напомена, Корпорација није обезбедила, успоставила и организовала интерну ревизију, у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, а запослени који је распоређен на радно место интерног ревизора, није током 2013. године, обављао послове на које је распоређен већ је обављао друге извршилачке послове у Сектору за осигурање кредита и управљање ризиком, противно Правилнику о организацији и систематизацији радних места у Корпорацији.
- 6) Као што је објашњено у тачки 2.2. Напомена, рачуноводствене политике обелодањене у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину у вези са резервисањима за штете, дугорочним накнадама запосленима, краткорочним финансијским обавезама, преносним премијама и порезом на добитак, нису усклађене са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, који је донео Управни одбор Корпорације.
- 7) Као што је објашњено у тачкама 2.5.3., 2.5.4., 2.5.5., 2.6.1., 2.6.4., 2.6.5. и 2.7. Напомена, Корпорација није интерним актима и процедурама уредила предузимање одређених мера и активности које спроводи, није уредила одређене критеријуме за своја поступања, није утврдила ризике којима је изложена у свом пословању и нема усвојену стратегију за управљање ризицима, који су од значаја за правилност пословања.
- 8) Као што је објашњено у тачки 2.8. Напомена, Корпорација није обезбедила да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене, код 6 спроведених преговарачких поступака јавних набавки без објављивања позива за подношење понуда, укупне вредности закључених уговора од 12.207 хиљада динара, супротно Закону о јавним набавкама.

4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

Државна ревизорска институција препоручује Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита следеће:

Препорука 1:

Препоручује се Управном одбору Националне корпорације за осигурање стамбених кредита да покрене иницијативу за усаглашавање одредаба Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита са Законом о осигурању, у погледу делатности осигурања које обавља Корпорација. (Напомена 2.1.с) – Препорука р.б. 1)

Препорука 2:

Препоручује се Корпорацији да уреди важећи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, у односу на рачуноводствене политике обелодањене у финансијским извештајима за 2013. годину, које нису усклађене са овим Правилником. (Напомена 2.2. – Препорука р.б. 3)

Препорука 3:

Препоручује се Корпорацији да уреди надлежност и услове за обављање послова запосленог који је распоређен на радно место интерни овлашћени ревизор а обавља друге послове. (Напомена 2.3. – Препорука р.б. 5)

Препорука 4:

Препоручује се Корпорацији да обезбеди евиденцију канцеларијског намештаја у употреби и друге опреме за обављање канцеларијских послова. (Напомена 2.4. – Препорука р.б. 6)

Препорука 5:

Препоручује се Корпорацији да општим актима и интерним процедурама уреди пласирање слободних средстава у првокласне хартије од вредности, у погледу рочне усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности. (Напомена 2.5.3. – Препорука р.б. 7)

Препорука 6:

Препоручује се Управном одбору Корпорације да стави ван снаге своје одлуке којима се запослени у Корпорацији ослобађају обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита, чиме је ставио у неравноправан положај остале кориснике кредита који имају обавезу да плате пун износ премије осигурања. (Напомена 2.6.1. – Препорука р.б. 10)

Препорука 7:

Препоручује се Корпорацији да интерним процедурама уреди поступање у случајевима када статус условног осигурања стамбених кредита траје више година. (Напомена 2.6.1. – Препорука р.б. 11)

Препорука 8:

Препоручује се Корпорацији да нормативно уреди употребу мобилних телефона и признавање месечних трошкова коришћења мобилних телефона на терет Корпорације, у складу са Закључком Владе од 26. марта 2009. године. (Напомена 2.6.4. – Препорука р.б. 12)

Препорука 9:

Препоручује се Корпорацији да интерним актима уреди критеријуме за одређивање висине стимулације, коју директор опредељује запосленом и увећава основну зараду до 50%. (Напомена 2.6.5. – Препорука р.б. 13)

Препорука 10:

Препоручује се Корпорацији да својим интерним актима уреди критеријуме за одређивање висине коефицијента посла у оквиру распона који је одређен Правилником о раду Корпорације. (Напомена 2.6.5. – Препорука р.б. 14)

Препорука 11:

Препоручује се Корпорацији да усвоји регистар ризика којима је изложена у свом пословању и да усвоји стратегију за управљање ризицима. (Напомена 2.7. – Препорука р.б. 15)

НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ

**о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања
Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину**

Број: 400-168/2014-07

Б е о г р а д, 17. октобар 2014. године

Садржај

2.	Напомене уз ревизорски извештај	16
2.1.	Подаци о субјекту ревизије	16
2.2.	Рачуноводствени систем	23
2.3.	Интерна ревизија	24
2.4.	Попис имовине и обавеза	26
2.5.	Позиције Биланса стања	28
2.5.1.	Нематеријална улагања	28
2.5.2.	Некретнине, постројења и опрема	28
2.5.3.	Дугорочни финансијски пласмани	29
2.5.4.	Потраживања	32
2.5.5.	Краткорочни финансијски пласмани	42
2.5.6.	Готовински еквиваленти и готовина	43
2.5.7.	Капитал	44
2.5.8.	Краткорочне финансијске обавезе	45
2.5.9.	Пасивна временска разграничења - преносне премије	46
2.5.10.	Пасивна временска разграничења - резервисане штете	47
2.5.11.	Одложене пореске обавезе	49
2.5.12.	Остале позиције биланса стања	49
2.6.	Позиције Биланса успеха	50
2.6.1.	Приходи од премија осигурања и остали пословни приходи	50
2.6.2.	Резервисане штете неживотних осигурања	56
2.6.3.	Трошкови амортизације	56
2.6.4.	Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	56
2.6.5.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови	57
2.6.6.	Остали трошкови управе	60
2.6.7.	Финансијски приходи	62
2.6.8.	Финансијски расходи	62
2.6.9.	Порез на добитак	62
2.6.10.	Остале позиције биланса успеха	63
2.7.	Управљање ризицима	63
2.8.	Јавне набавке	65
2.9.	Судски спорови	70

2. НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ

2.1. Подаци о субјекту ревизије

а) Оснивање Националне корпорације за осигурање стамбених кредита

Национална корпорација за осигурање стамбених кредита (у даљем тексту: Корпорација), основана је Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита, као правно лице специјализовано за осигурање потраживања по основу стамбених кредита које одобравају банке и друге финансијске организације, која су обезбеђена хипотеком, као и за обављање других послова у вези са тим осигурањем.

Корпорација је уписана у регистар Трговинског суда у Београду у регистарском улошку број 1-93747-00 од 11. октобра 2004. године.

У току 2005. године извршено је превођење из регистра Трговинског суда у Регистар привредних субјеката код Агенције за привредне регистре на основу решења БД. 26671/2005 од 6. јуна 2005. године.

Седиште Корпорације је у Београду, ул. Кнеза Милоша 20.

Корпорација нема посебне организационе делове ван свог седишта.

Матични број Корпорације је 17613120, а порески идентификациони број је 103539077.

Оснивач и једини власник Корпорације је Република Србија.

Корпорација се налази на списку других корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора (група б. јединствени број к.ј.с 59018) према Правилнику о Списку корисника јавних средстава⁵, који је био на снази од 1. јануара 2013. године до краја 2013. године, и даље према Правилнику о Списку корисника јавних средстава⁶.

б) Циљ пословања Корпорације

Корпорација послује са циљем да пружа услуге осигурања кредита банкама које одобравају дугорочне стамбене кредите, као и да омогући већем броју грађана да под повољнијим условима дођу до дугорочног стамбеног кредита.

Најважнији кључни циљеви осигурања стамбених кредита су: 1) омогућавање континуиране доступности дугорочних стамбених кредита које банке одобравају грађанима у условима финансијске кризе; 2) континуитет пласмана банака у стамбене кредите и 3) одржање стабилности тржишта некретнина кроз очување тражње.

с) Делатност Корпорације

Основне делатности Корпорације утврђене Законом о националној корпорацији за осигурање стамбених кредита су: 1) осигурање потраживања по основу стамбених кредита које одобравају банке и друге финансијске организације, која су обезбеђена хипотеком; 2) посредовање у преносу потраживања обезбеђених хипотеком; 3) издавање хартија од вредности на основу успостављене хипотеке, у складу са законом; 4) пружање стручне помоћи државним органима, банкама и другим финансијским организацијама и другим заинтересованим лицима у области побољшања услова за финансирање стамбене изградње; 5) обављање других послова под условима предвиђеним Статутом и другим општим актима, актима пословне политике и Правилима пословања Корпорације у складу са Законом.

Корпорација, као претежну делатност, обавља послове осигурања потраживања по основу стамбених кредита обезбеђених хипотеком које одобравају банке, примењујући Правила пословања Корпорације и процедуре за одобравање комерцијалних кредита, субвенционисаних кредита и субвенционисаних кредита професионалним војним лицима.

⁵ „Службени гласник РС“, број 124/2012

⁶ „Службени гласник РС“, број 120/2013

На дан 31. децембар 2013. године, Корпорација има потписане уговоре о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита са 23 пословне банке.

Наведеним уговорима је утврђено да уколико корисник кредита не измирује доспеле ануитете дефинисане уговором о кредиту потписаним између пословне банке и дужника, банка о томе обавештава Корпорацију и доставља потребну документацију коју Корпорација разматра. Уколико је захтев банке основан, Корпорација измирује банци заостале ануитете увећане за законску затезну камату и убудуће наставља да отплаћује ануитете како је то предвиђено ануитетним планом, све док банка не прода имовину која је била средство обезбеђења.

Када банка изврши продају имовине која је била средство обезбеђења, расподела добијених средстава по основу тако продате имовине врши се на следећи начин:

1. Корпорацији се преноси укупна сума ануитета увећана за затезну камату обрачунату на име кашњења плаћања комитента банци;
2. банци припада дугована главница увећана за све трошкове реализације инструмената обезбеђења осим трошкова адвоката;
3. комитенту банке (дужнику) се преноси преостали износ новца уколико је сума уплаћена по основу наплате продаје имовине виша од укупних горе поменутих обавеза.

Уколико потраживање пословне банке по основу ненаплаћене главнице и свих осталих зависних трошкова превазилази суму по основу реализације свих инструмената обезбеђења, Корпорација покрива 75% од оствареног нето губитка банке.

До 31. децембра 2013. године, Корпорација је осигурала 75.734 стамбена кредита у укупном иницијалном износу од EUR 2.751.836.892 (до 31. децембра 2012. године 70.399 осигураних стамбених кредита у укупном иницијалном износу од EUR 2.585.025.410).

Законом о осигурању⁷, уређени су услови и начин обављања делатности осигурања и надзор над обављањем делатности осигурања.

Послови неживотних осигурања који представљају основну делатност Корпорације су дефинисани одредбама Закона о осигурању, члан 10. тачка 14) - осигурање кредита, које покрива ризик од неплаћања, односно кашњења у плаћању због несолвентности или других догађаја или поступака, кредите који се исплаћују у ратама и хипотекарне кредите.

Одредбама чл. 2. до 197. Закона о осигурању прописани су услови које друштво за осигурање мора да испуњава да би обављало послове осигурања.

Одлуку о ближим критеријумима и начину обрачунавања преносних премија⁸, донео је гувернер Народне банке Србије на основу одредаба члана 107. Закона о осигурању којим се, између осталог, уређују врсте техничких резерви (преносне премије, резервисане штете и изравнање ризика) за друштва за осигурање која обављају послове неживотних осигурања. Наведеном одлуком утврђују се ближи критеријуми и начин обрачунавања преносних премија по врстама осигурања, па и код уговора о осигурању кредита.

Такође, гувернер Народне банке Србије донео је и Одлуку о ближим критеријумима и начину обрачунавања резервисаних штета⁹, којом се прописују ближи критеријуми и начин обрачунавања резервисаних штета које друштво за осигурање обрачунава по врстама осигурања – као процењени износ обавезе друштва за настале а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода.

Корпорација је 2004. године донела Правила пословања Корпорације којима су прописани услови и процедура сарадње са банкама, као и услови, начин и поступак осигурања кредита код Корпорације. Такође је 2011. године донела Правилник о начину осигурања преносних

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 55/2004, 70/2004- испр., 61/2005, 61/2005-др.закон, 85/2005-др.закон, 101/2007, 63/2009- одлука Уставног суда, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013

⁸ „Службени гласник РС“, број 19/2005

⁹ „Службени гласник РС“, број 86/2007

премија и резервисању штета којим се на целовит начин уређују критеријуми и начин обрачунавања преносних премија и резервисаних штета у пословима осигурања стамбених кредита, а 2013. године је извршила формалне и суштинске измене и допуне наведеног правилника са образложењем да се на тај начин постиже неопходна усклађеност тог правилника са Законом о девизном пословању и Одлуком о ближним критеријумима и начину обрачунавања преносних премија.

На иницијативу Гувернера Народне банке Србије КГ Бр. 7911/1/13 од 13. новембра 2013. године, за успостављање сарадње са Корпорацијом ради редовног достављања одређених података који се односе на стање осигураних стамбених кредита, Корпорација је у 2014. години доставила Народној банци податке које је тражила са стањем на дан 31.12.2013. и 31.03.2014. године, и то: износ и број осигураних кредита и њихова валутна структура, износ неотплаћене главнице, просечан LTV рацио, број и износ осигураних стамбених кредита који су проглашени доспелим, износ потраживања за плаћања по доспелим кредитима, износ исплаћених штета банкама, број реализованих хипотека, износ субвенционисаних кредита, књиговодствено стање капитала, о закључцима Владе у вези са дозвољеним мултипликатором.

У поступку ревизије, у писаном одговору Државној ревизорској институцији, Корпорација је навела да је основана сопственим Законом о Националној корпорацији и да њено оснивање није у складу са одредбама Закона о осигурању. Истиче и да Корпорација није ни акционарско друштво, те да самим тим нема обавезу да тражи сагласност Народне банке Србије за оснивање, да су Народна скупштина и Влада органи којима предаје извештаје, као и да Влада именује органе управљања, чије су надлежности регулисане Законом и Статутом.

Неспорно је да је Корпорација основана Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита као посебним законом, те да нема обавезу да тражи сагласност Народне банке Србије за оснивање, па као посебан субјект Корпорација има и прописану посебну надлежност.

Међутим, одредбама Закона о осигурању изричито су прописани услови за обављање послова осигурања од стране друштва за осигурање, и то само оне врсте осигурања за које је добило дозволу Народне банке Србије, као и да нико осим друштва за осигурање не може обављати послове осигурања. Одредбама наведеног закона прописана је и обавеза друштва за осигурање да редовно извештавају Народну банку Србије о статусним стварима, структури капитала, депоновању и улагању средстава премије, управљању ризиком и др.

Имајући у виду наведено, утврђено је да се Корпорација у свом раду придржава појединих правила у складу са којима послују друштва за осигурање. У наставку се даје преглед одредаба Закона о осигурању које се односе на друштва за осигурање, а које су делимично примењене у пословању Корпорације:

Р. бр.	Обавезе друштва за осигурање прописане Законом о осигурању	Законска одредба	Примена наведене законске одредбе у пословању Корпорације
1.	Друштво може обављати само оне врсте осигурања за које је добило дозволу Народне банке Србије; нико осим друштва за осигурање из овог члана не може обављати послове осигурања	чл. 23	не
2.	Прописане су одређене обавезе и одговорности: - чланова управе друштва (да се обезбеди вођење пословних књига у складу са прописима; праћење и управљање ризиком; обављање интерне ревизије); - обавештавања надзорног одбора и Народне банке Србије ако је угрожена ликвидност друштва; - надлежност надзорног одбора друштва о праћењу рада интерне ревизије; давање мишљења о финансијским извештајима; давање коментара о обављеној ревизији	чл. 51.- 53.	- делимично се обавља праћење и управљање ризиком - интерна ревизија није успостављена нити се обавља - Надзорни одбор даје мишљење о финан. извештајима

3.	Акти пословне политике акционар. друштва за осигурање су: 1) општи и посебни услови осигурања и тарифе премија	чл. 58. ст. 2. тач 1)	да
	2) одлука о техничким основама осигурања	чл. 58. ст. 2. тач 2)	не
	3) одлука о критеријумима, начину утврђивања и табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја	чл. 58. ст. 2. тач 3)	не
	4) правилник о условима и начину депоновања и улагања средстава друштва	чл. 58. ст. 2. тач 4)	не
	5) правилник о максималним стопама режијског додатка	чл. 58. ст. 2. тач 5)	не
	6) правилник о формирању и начину обрачунавања и висини преносних премија	чл. 58. ст. 2. тач 6)	да
	7) правилник о формирању и начину обрачуна математичке резерве	чл. 58. ст. 2. тач 7)	не
	8) правилник о начину утврђивања дела техничке премије за исплату насталих неисплаћених обавеза (резервисане штете)	чл. 58. ст. 2. тач 9)	да
	9) правилник о формирању и коришћењу резерви за изравнавање ризика (само за неживотна осигурања)	чл. 58. ст. 2. тач 10)	не
	10) правилник о условима и начину саосигурања и реосигурања	чл. 58. ст. 2. тач 11)	не
	11) правилник о условима и начину остваривања регреса	чл. 58. ст. 2. тач 12)	не
	12) правилник о поступању са обрасцима евиденције о полисама	чл. 58. ст. 2. тач 12а)	не
	13) други акти пословне политике	чл. 58. ст. 2. тач 13)	-
4.	Уређена су питања премије осигурања, врсте техничких резерви, преносне премије, резервисане штете, резерве за учешће у добити, математичке резерве, резерве за изравнавање ризика, одржавање ликвидности, као и депоновање и улагање средстава техничких резерви	чл. 106. - 114.	делимично (постоји акт о преносним премијама и резервисаним штетама)
5.	Друштво за осигурање је дужно да тромесечно обавештава НБС о депоновању и улагању средстава техничких резерви	чл. 115.	не
6.	Редовно извештавање НБС од стране друштва за осигурање о статусним стварима	чл. 156.	не
7.	Тромесечно извештавање НБС о структури капитала и др.	чл. 157.	да (извештавање се обавља по захтеву НБС)
8.	Овлашћеног актуара именује директор друштва за осигурање	чл. 181.	врши се избор актуара у поступку јавне набавке
9.	Овлашћени актуар даје мишљење о пословима осигурања	чл. 182.	да
10.	Друштво за осигурање обавештава НБС о избору ревизора, а НБС даје сагласност на избор ревизора	чл. 197. ст. 1. и 2.	не

Национална корпорација за осигурање стамбених кредита фактички обавља послове осигурања на начин прописан Законом о осигурању, примењујући правила и процедуре прописане тим законом, иако формално-правни оквир за обављање наведених послова представља Закон о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита, због чега Народна банка Србије не врши надзор над радом Корпорације у области осигурања.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација обавља послове осигурања у складу са Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита који није усклађен са Законом о осигурању, а посебно у делу којим је прописан надзор Народне банке Србије над обављањем делатности осигурања.

РИЗИК:

Због неусклађености Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита са Законом о осигурању, а посебно у делу којим је прописан надзор Народне банке Србије над обављањем делатности осигурања, Народна банка Србије не врши надзор над радом Корпорације у области осигурања, што повећава ризик од нестабилности финансијског система у Републици Србији.

Препорука 1:

Препоручује се Управном одбору Националне корпорације за осигурање стамбених кредита да покрене иницијативу за усаглашавање одредаба Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита са Законом о осигурању, у погледу делатности осигурања које обавља Корпорација.

d) Оснивачки улог и средства за рад Корпорације

Средства за оснивање и почетак рада Корпорације се обезбеђују у буџету Републике Србије. Оснивачки капитал износи EUR 10.000.000 у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Средства за рад Корпорације обезбеђују се из прихода Корпорације, донација, буџета Републике Србије и других извора, у складу са законом, а користе се за намене предвиђене програмом рада и финансијским планом Корпорације.

Корпорација за своје обавезе одговара својом имовином.

Укупан номинални износ обавеза Корпорације које произлазе из обављања њене делатности може бити највише до шеснаест пута већи од износа капитала Корпорације, а Влада може дати сагласност на повећање обима тих средстава за одређени временски период, на захтев Корпорације.

Закључком Владе Републике Србије 05 бр 420-8430/2012 од 28. новембра 2012. године, дата је сагласност на повећање обима обавеза које произилазе из обављања делатности Корпорације, тако да номинални износ обавеза може бити највише до четрдесет пута већи од износа капитала Корпорације, за период од 01. јануара до 31. децембра 2013 године.

Корпорација може слободна средства пласирати у првокласне хартије од вредности (хартије од вредности Републике Србије, обвезнице по основу старе девизне штедње и сл), водећи рачуна о рочној усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности.

e) Органи Корпорације

Органи Корпорације су Управни одбор, директор и Надзорни одбор.

Мандат чланова Управног одбора, директора и Надзорног одбора траје четири године.

Председника и чланове Управног одбора, Надзорног одбора и директора, именује и разрешава Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија.

f) Пословање Корпорације

Пословање Корпорације врши се сагласно годишњем програму рада Корпорације којим се утврђују врста и обим послова и износи средстава потребних за њихово извршење, а који се доноси најкасније до 31. марта текуће године.

Програм рада Корпорације спроводи директор Корпорације, који обавештава Управни одбор Корпорације о остваривању тог програма.

г) Однос Корпорације према Влади Републике Србије

Једини оснивач Корпорације је Република Србија.

Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита пласирање слободних средстава Корпорације је ограничено на хартије од вредности чије је издавалац Република Србија, на који начин Корпорација улази у пословне односе са својим оснивачем.

Управни одбор Корпорације подноси извештај Влади о пословању Корпорације сваких шест месеци.

Надзорни одбор Корпорације, најмање два пута годишње, подноси Влади извештај о резултатима извршеног надзора.

h) Капитал и резултат периода Корпорације

Капитал Корпорације чини основни капитал, нереализовани добитак по основу хартија од вредности расположивих за продају и нераспоређену добит.

Одлуку о расподели добити доноси Управни одбор Корпорације уз сагласност Владе.

Према Одлуци о расподели добити за 2013. годину, коју је донео Управни одбор Корпорације дана 30.05.2014. године, нераспоређени добитак за 2013. годину износи 1.002.273 хиљаде динара, од чега се 50% распоређује за повећање капитала Корпорације, док се других 50% уплаћује Буџету Републике Србије до 30. новембра 2014. године.

На наведену одлуку Влада је дала сагласност дана 12.07.2014. године.

и) Општи акти Корпорације

Управни одбор доноси опште акте Корпорације - Статут, Правила пословања, програм рада, финансијски план, Правилник о организацији и систематизацији радних места Корпорације и одлуке о промени облика организовања Корпорације, на које сагласност даје Влада.

Статут

Управни одбор Корпорације је 2004. године донео важећи Статут којим су ближе уређена питања битна за рад Корпорације, као на пример: одредбе о називу и седишту Корпорације, органима, њиховој делатности и начину њиховог одлучивања, коришћењу средстава, заступању и друго, на који је Влада 22. јула 2004. године дала сагласност.

Правила пословања

Управни одбор Корпорације је 2004. године донео важећа Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита којим су уређени услови и процедура успостављања сарадње Корпорације са банкама и другим финансијским организацијама у Републици Србији које одобравају стамбене кредите које Корпорација осигурава, услови, начини и поступак осигурања кредита, као и остале активности и мере које Корпорација предузима у оквиру своје делатности.

Влада је 2004. године дала сагласност на Правила пословања Корпорације.

ј) Информатичка инфраструктура и информациони систем Корпорације

Информатичка инфраструктура

Корпорација поседује информатичку инфраструктуру која обухвата сервере, оперативне системе на тим серверима, етернет инсталацију, UPS и мрежне уређаје, кућишта, мониторе, лаптоп уређаје, телевизоре, скенере, штампаче (обичне и матричне), оперативне системе на радним станицама и мултифункционалне апарате.

Информациони систем

Правилником о организацији и систематизацији радних места у Корпорацији, није предвиђено радно место за информатичке послове нити одговорно лице за техничку подршку и/или одржавање рачуноводственог информационог система.

Из наведених разлога, Корпорација је у 2013. години користила услуге предузећа са којима има закључене уговоре за набавку и одржавање рачуноводствених програма (outsourcing), и то:

1. „Calculus“ д.о.о, Београд, који је произвођач истоименог програма за рачуноводство, а за чију информатичку подршку услуге пружа предузеће „Blue Soft Klub“ д.о.о, Београд.
2. „IT Excellence“ д.о.о, Београд, произвођач програма за пословни информациони систем (Business Information Solution - BIS). Корпорација је у 2013. години са наведеним друштвом закључила уговор о изради новог модула Информационог система (аналитика), чија је израда у току.

Пословни информациони систем је прилагођен текућем полугодишњем и годишњем периоду извештавања о осигурању стамбених кредита.

Међутим, пословни информациони систем Корпорације не омогућава аутоматизовано исказивање стања осигураних стамбених кредита за претходни период, као што је нпр. стање портфолиа осигураних и неосигураних стамбених кредита на дан 31.12.2013. године, са свим подацима из базе података.

Због наведеног, неопходно је да се врши реконструкција података за претходни период, у мери у којој је то могуће, уз повећано анажовање запослених, дуже време извештавања и мању тачност и потпуност извештаја о осигурању стамбених кредита.

На основу наведеног утврђено је:

Пословни информациони систем Корпорације не омогућава аутоматизовано исказивање свих историјских података о стању осигураних стамбених кредита на одређени дан, што изискује потребу да се врши реконструкција података за претходни период, у мери у којој је то могуће, уз повећано анажовање запослених, дуже време извештавања и мању тачност и потпуност извештаја о осигурању стамбених кредита.

РИЗИК:

Немогућност пословног информационог систем Корпорације да аутоматизовано исказује стање осигураних стамбених кредита за претходне периоде, изискује потребу да се врши реконструкција података за претходни период, у мери у којој је то могуће, што повећава ризик од доношења погрешних одлука на основу нетачног и непотпуног извештавања о осигурању стамбених кредита.

Препорука 2:

Препоручује се Корпорацији да уреди пословни информациони систем тако да омогући исказивање стања осигураних стамбених кредита за претходне периоде.

к) Надзор над законитошћу рада Корпорације

Надзор над законитошћу рада и финансијским пословањем Корпорације врши Министарство финансија.

У току 2013. године Сектор за буџетску инспекцију и контролу није вршио надзор над законитошћу рада и финансијским пословањем Корпорације, а последњи надзор извршен је 2007. године, када је контролисана примена закона из области материјално финансијског пословања, наменског и законитог коришћења буџетских средстава, почев од почетка рада Корпорације.

2.2. Рачуноводствени систем

Корпорација води пословне књиге у складу са Законом о рачуноводству и ревизији, подзаконским актима донетим на основу тог закона, међународном професионалном регулативом: Међународним рачуноводственим стандардима - MPC (International Accounting Standards - IAS) и Међународним стандардима финансијског извештавања - МСФИ (International Financial Reporting Standards - IFRS), као и Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације.

Организација рачуноводства

Вођење рачуноводствених послова Корпорације организовано је у организационој јединици Финансијско-рачуноводственог сектора. За организацију и функционисање финансијских и рачуноводствених послова и састављање финансијских извештаја, одговоран је руководилац финансијско-рачуноводственог сектора.

Пословне књиге и састављање финансијских извештаја

Вођење пословних књига, састављање и приказивање редовних годишњих финансијских извештаја врши се у складу са законом којим се уређују рачуноводство и ревизија, Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за осигуравајућа друштва, Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања и рачуноводственим политикама Корпорације.

Управни одбор Корпорације усваја и подноси оснивачу односно Влади сваких шест месеци извештај о раду за текућу годину, а финансијски извештај према правилима за подношење завршних рачуна друштава за осигурање, у складу са одредбама члана 19. Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита и Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације.

Рачуноводствене политике

Корпорација у састављању финансијских извештаја примењује рачуноводствене политике које је на основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама усвојио Управни одбор Корпорације.

У наставку се даје Преглед значајнијих рачуноводствених политика које су обелодањене у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину, а које нису усклађене са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације:

Резервисање за штете

Обрачун резервисаних штета врше актуари на основу међународних стандарда и домаће законске регулативе.

Резервисаним штетама се сматрају настале непријављене и пријављене, а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода.

Трошкове настали у вези са решавањем и исплатом штета обухватају трошкове обраде, процене и исплате штете, трошкове остваривања регресних захтева, судске трошкове и таксе у споровима, трошкове вештачења и друге трошкове.

Дугорочне накнаде запосленима

Корпорација има обавезу исплате накнаде запосленима приликом одласка у пензију (отпремнина) у висини троструког износа уговорене зараде запосленог и врши дугорочна резервисања за јубиларне награде, приликом одласка у пензију, у висини једне просечне зараде запослених у Корпорацији остварене у месецу који претходи коришћењу права на пензију.

Дугорочна резервисања за накнаде запосленима приликом одласка у пензију и јубиларне награде процењује овлашћени актуар, применом актуарске методе пројектовања по јединици

права, где се приликом процене користи стопа раста зарада од 7%, дисконтна стопа 8% годишње и очекивана флукуација радне снаге од 3%.

Краткорочне финансијске обавезе

Средстава наменски уплаћена Корпорацији из буџета Републике Србије, у складу са Уредбом о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање, за исплате учешћа Републике Србије за осигуране стамбене кредите, која нису утрошена на крају пословне године, Корпорација не враћа у буџет Републике Србије, већ реализацију кредита преноси у наредну годину а средства евидентира као краткорочне обавезе за субвенционисане стамбене кредите.

Преносна премија

Преносна премија представља незарађени део премије осигурања за ризике који се односе на обрачунске периоде након дана састављања биланса и класификује се у оквиру пасивних временских разграничења.

Процењује се према времену трајања уговора о осигурању, применом методе “pro-rata-temporis”. Преносна премија се на овај начин преноси у приходе током трајања уговора о осигурању и признаје као приход од премије.

Обрачун преносних премија врше овлашћени актуари.

Порез на добитак

Текући порез на добитак се обрачунава применом стопе од 15% на основицу утврђену пореским билансом.

Одложени порез на добитак се обрачунава за све привремене разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике до висине опорезивог добитка. Одложена пореска средства и обавезе на дан 31. децембра 2013. године, обрачуната су по стопи 15%.

На основу наведеног утврђено је:

Рачуноводствене политике обелодањене у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину и то: резервисање за штете, дугорочне накнаде запосленима, краткорочне финансијске обавезе, преносна премија и порез на добитак, нису усклађене са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, који је донео Управни одбор Корпорације.

Препорука 3:

Препоручује се Корпорацији да уреди важећи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, у односу на рачуноводствене политике обелодањене у финансијским извештајима за 2013. годину, које нису усклађене са овим Правилником.

2.3. Интерна ревизија

Корпорација нема успостављену и организовану интерну ревизију.

Законом о буџетском систему, чланом 82. став 1., прописано је да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију.

Корпорација је као корисник јавних средстава евидентирана у Наредби о Списку директних и индиректних корисника средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора¹⁰.

¹⁰ За 2007. и 2008. годину: „Службени гласник РС“, бр. 117/2006 и 67/2007; за 2009. годину: „Службени гласник РС“, бр. 123/2008; за 2010. годину: „Службени гласник РС“, бр. 113/2009; за 2011. год: „Службени гласник РС“, бр. 103/2010; за 2012. годину: „Службени гласник РС“, бр. 104/2011

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору¹¹, прописани су начини на који корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију.

Према финансијским извештајима Корпорације на дан 31.12.2013. године, учешће капитала у укупној билансној пасиви износи 56,56%. Из наведеног разлога, а пре свега из разлога што има статус корисника јавних средстава, Корпорација је у складу са Законом о буџетском систему била дужна да обезбеди и успостави интерну ревизију са задатком да испитује, оцењује и прати адекватност и ефикасност рачуноводственог система и система интерних контрола.

На основу анекса Уговора о раду од 3. јула 2012. године и решења директора од 3. јула 2012. године, један запослени у Корпорацији распоређен на радно место „овлашћени интерни ревизор у јавном сектору“, са образложењем да се на тај начин извршава законом постојећа обавеза да привредни субјекти у јавном сектору морају обављати послове интерне ревизије.

У поступку ревизије је утврђено да је овај запослени током 2013. године обављао искључиво послове валидирања документације пре издавања полиса осигурања обухваћене описом послова вишег стручног сарадника, односно стручног сарадника за осигурање, предвиђене тач. 12. и 13. Правилника о организацији и систематизацији радних места у Корпорацији од 15.03.2011. године, те да током 2013. године у Корпорацији није обављана интерна ревизија, јер је запослени који је распоређен на радно место интерног ревизора обављао извршилачке послове у Сектору за осигурање кредита и управљање ризиком.

На основу наведеног утврђено је:

1. Корпорација није обезбедила, успоставила и организовала интерну ревизију, у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

2. Запослени који је распоређен на радно место интерног ревизора, није током 2013. године, обављао послове на које је распоређен већ је обављао друге извршилачке послове у Сектору за осигурање кредита и управљање ризиком, противно Правилнику о организацији и систематизацији радних места у Корпорацији.

РИЗИК:

Неуспостављена интерна ревизија у Корпорацији, повећава ризик од неефикасности система интерних контрола, ризик од непридржавања утврђене политике руководства, неочувања интегритета средстава, неспречавања и откривања криминалних радњи и грешака, непримене законских прописа, нетачности и непотпуности рачуноводствених евиденција, као и неблаговременог састављања поузданих финансијских информација.

Препорука 4:

Препоручује се Корпорацији да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Препорука 5:

Препоручује се Корпорацији да уреди надлежност и услове за обављање послова запосленог који је распоређен на радно место интерни овлашћени ревизор а обавља друге послове.

¹¹ „Службени гласник РС“, број 99/2011

2.4. Попис имовине и обавеза

Нисмо присуствовали попису имовине и обавеза, али смо прикупили адекватне и довољне доказе да изразимо мишљење о истинитости и објективности свих материјално значајних позиција биланса стања, укључујући и испитивања спољног ревизора, као и његово мишљење дато на финансијске извештаје Националне корпорације за осигурње стамбених кредита за 2013. годину.

Наше уверење о истинитости и објективности позиција биланса стања засновали смо и на извршеном редовном годишњем попису имовине и обавеза Националне корпорације за осигурње стамбених кредита за 2013. годину, увидом у пописне листе, извештаје о попису и књиговодствене евиденције.

У складу са Одлуком о попису и образовању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2013. године, број 2632 од 26.11.2013. године и Решењима о именовану комисија за попис, образоване су Централна пописна комисија и четири комисије за попис и то: 1. Комисија за попис основних средстава, нематеријалних улагања и улагања у туђа основна средства; 2. Комисија за попис хартија од вредности; 3. Комисија за попис готовине и готовинских еквивалената; 4. Комисија за попис обавеза, потраживања, резервисања и временских разграничења, са задатком да изврше попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2013. године.

Извештај о извршеном попису средстава и обавеза Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину б.б. од 27. јануара 2014. године, сачињен је од стране Централне пописне комисије. Из садржаја пописног елабората уверили смо се да су редовним пописом обухваћена нематеријална улагања, основна средства, улагања у туђа основна средства, пласмани, потраживања, готовина и готовински еквиваленти, обавезе, резервисања и пасивна временска разграничења.

Одлуком о усвајању Извештаја о извршеном попису средстава и обавеза Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за 2013. годину – одлука Управног одбора број 265 од 30. јануара 2014. године, усвојен је Извештаја о извршеном попису средстава и обавеза за 2013. годину, а основна средства која су у целости амортизована и ван употребе, у износу од 652 хиљаде динара, искњижавају се, отуђују и рециклирају. Начин отуђења расходованих дотрајалих и неупотребљаваних основних средстава уредиће се посебном одлуком.

Одредбама члана 74. став 1. Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације, утврђено је: „Некретнине и опрема су материјална средства која Национална корпорација држи за употребу у оквиру своје основне делатности и за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода“.

Међутим, увидом у пописне листе опреме утврђено је да је од стране Комисије за попис основних средстава, нематеријалних улагања и улагања у туђа основна средства, пописана опрема за саобраћај, рачунарска опрема, комуникациона опрема, електронска опрема и опрема за угоститељство, али да **није пописан канцеларијски намештај и опрема. Ради се о опреми из редног броја 108 и 109 амортизационе групе Номенклатуре средстава за амортизацију¹², чији је корисни век трајања дужи од годину дана али чија је појединачна набавна вредност у моменту набавке мања од просечне бруто зараде у Републици Србији и као таква се евидентира у пословним књигама, на рачуну трошкова основних средстава чија је вредност мања од просечне зараде, односно отписује на терет расхода у целини у моменту стављања у употребу.**

Корпорација не води евиденцију о канцеларијском намештају и клима уређајима, који се користе у пословање и није извршила обележавање ове опреме инвентарним бројевима.

У поступку ревизије, Корпорација је сачинила спецификацију наведене опреме, по локацијама, количини и вредности, на основу које је утврђено да се ради о

¹² Правилник о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације („Службени лист СРЈ“, број 17/1997 и 24/2000)

канцеларијском намештају (столови, столице, плакари, полице и др), опреми за вентилацију (клима уређаји) и другој опреми за обављање канцеларијских послова, у укупној количини од 528 комада, чија набавна вредност износи 3.685 хиљада динара, која се налази у 15 канцеларија, сервер сали и архивском простору, и то:

РБ	Назив	Комада
1	Клима уређај	25
2	Плакар	49
3	Комода са ладицама	47
4	Полица	34
5	Сто	58
6	Столица	78
7	Телевизор	1
8	Тросед	1
9	Фотелја	5
10	Чивилук	14
10	Полице архивске	216
Укупно		528

Поред наведеног, Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, по основу плаћених анuitета, неплаћене премије неживотних осигурања и осталих потраживања из специфичних послова у укупном износу од 726.218 хиљада динара. Веза, *Напомена 2.5.4.*

На основу наведеног утврђено је:

1. Комисија за попис имовине и обавеза по стању на дан 31. децембар 2013. године, није извршила попис канцеларијског намештаја, опреме за вентилацију (клима уређаја) и друге опреме за обављање канцеларијских послова, у количини од 528 комада, чија набавна вредност износи 3.685 хиљада динара, супротно одредбама члана 16. Закона о рачуноводству, члана 9. став 1. и 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и члана 74. став 1. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације.

2. Корпорација не води евиденцију о канцеларијском намештају и клима уређајима, који се користе у пословању и није извршила обележавање ове опреме инвентарним бројевима.

РИЗИК:

Корпорација не врши годишњи попис канцеларијског намештаја и друге опреме за обављање канцеларијских послова, не води њихову евиденцију и није извршила обележавање ове опреме инвентарним бројевима, чиме се повећава ризик да средства Корпорације буду отуђена или изгубљена.

Препорука 6:

Препоручује се Корпорацији да обезбеди евиденцију канцеларијског намештаја у употреби и друге опреме за обављање канцеларијских послова.

2.5. Позиције Биланса стања

2.5.1. Нематеријална улагања (група рачуна 01, осим 012)

Нематеријална улагања исказана у износу од 9.229 хиљада динара, по набавној вредности у износу од 24.066 хиљада динара и исправци вредности у износу од 14.837 хиљада динара, се у целини односе на набављени софтвер.

У 2013. години евидентирано је укупно повећање набавне вредности нематеријалних улагања од 4.050 хиљада динара и односи се на набавку софтвера по Уговору о изради и одржавању новог модула информационог система (аналитика) бр. 2113-9/143 од 16. септембра 2013. године, закљученим са добављачем „It Excellence“ д.о.о. Београд, након спроведеног поступка јавне набавке услуга - израда и одржавање новог модула информационог система.

Активирање нематеријалних улагања извршено је по записнику о примопредаји пројекта број 2942 и број ЗР 13-12/54 од 30. децембра 2013. године.

Укупно извршена исправка вредности нематеријалних улагања на дан 31. децембар 2013. године износи 14.837 хиљада динара, од чега у 2013. години износи 3.221 хиљаду динара, а односи се на обрачунату амортизацију нематеријалних улагања текуће године.

2.5.2. Некретнине, постројења и опрема (група рачуна 02)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Некретнине, постројења и опрема		
Постројења и опрема	20.030	20.224
Улагања у туђа основна средства у припреми	4.515	61
Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	<u>35.642</u>	<u>35.642</u>
<i>Укупно</i>	<i>60.187</i>	<i>55.927</i>
<i>Исправка вредности</i>		
Опрема	(14.973)	(12.339)
Улагања на туђим некретнинама	<u>(32.645)</u>	<u>(31.245)</u>
<i>Укупно</i>	<i>(47.618)</i>	<i>(43.584)</i>
Свега:	<i>12.569</i>	<i>12.343</i>

Опрема

У току 2013. године извршено је повећане набавне вредности опреме у износу од 303 хиљада динара, које се односи на набавку и испоруку оптичких картица у износу од 210 хиљада динара по Уговору о купопродаји оптичких картица од 23. септембра 2013. године, и рачунара у износу од 93 хиљада динара од добављача „Диалог“ д.о.о. Београд. Записником о квалитативном и квантитативном пријему од 29. октобра 2013. године извршено је активирање оптичких картица.

Укупна исправка вредност опреме на дан 31. децембар 2013. године износи 14.973 хиљада динара, од чега у 2013. години повећање исправке износи 3.130 хиљада динара и односи на амортизацију опреме.

Смањење набавне вредности у износу од 496 хиљада динара, се односи на отписана и искњижена основна средства у 2013. години, по Одлуци Управног одбора о искњижавању из евиденције основних средстава шест амортизованих рачунара и једног штампача од 9. октобра 2013. године. Одлуком о поклону, иста су поклоњена Министарству одбране, Управи центра војномедицинских установа.

Основна средства у припреми - улагања у туђа основна средства

Стање на рачуну улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми у припреми на дан 31. децембар 2013. године, по набавној вредности износи 4.515 хиљада динара и повећано је за 4.454 хиљаде динара у односу на 2012. годину када је износило 61 хиљаду динара.

Повећање набавне вредност на поменутом рачуну се у целини односи на улагање у адаптацију и реконструкцију дела четвртог спрата и таванског простора у простор архиве у пословној згради у улици Кнеза Милоша 20.

Закључком Владе Републике Србије 77 број 1789/2013 од 27. марта 2013. године, Корпорацији је распоређен на коришћење део пословног простора, у пословној згради у Београду, у улици Кнеза Милоша број 20, а Решењем Одељења за имовинско-правне, грађевинске и комунално-стамбене послове Градске општине Савски венац, о адаптацији, од 9. јануара 2014. године, одобрено је извођење радова на овом пословном објекту.

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми

Стање на рачуну улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми на дан 31. децембар 2013. године, по набавној вредности износи 35.642 хиљада динара, исправци вредности 32.645 хиљада динара и садашњој вредност од 2.997 хиљада динара, односи се на следеће:

Опис	Датум улагања	Набавна вредност	у 000 динара	
			Исправка вредности	Садашња вредност
Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	19.09.2007.	28.641	28.641	0
Улагања у сервер салу	30.11.2009.	2.328	1.901	427
Улагања у адаптацију архиве	20.09.2011.	4.673	2.103	2.570
Укупно:		35.642	32.645	2.997

Стање набавне вредност на поменутом рачуну се у целини односи на улагање у адаптацију простора у пословној згради, у улици Кнеза Милоша број 20, које је извршено у периоду од 2007. до 2011. године.

2.5.3. Дугорочни финансијски пласмани (група рачуна 03)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Дугорочни финансијски пласмани		
Обвезнице старе девизне штедње Републике Србије	1.888.662	2.527.161
Дугорочне обвезнице Републике Србије са купоном	4.394.643	799.771
Дугорочни државни записи	<u>6.233.222</u>	<u>6.427.316</u>
Свега:	12.516.527	9.754.248

Дугорочни финансијски пласмани у износу од 12.516.527 хиљада динара се односе на пласирана новчана средства Корпорације у дугорочне хартије од вредности које емитује Република Србија. Ова улагања обухватају следеће врсте хартија од вредности:

- А. Обвезнице старе девизне штедње - Обвезнице Републике Србије емитоване за измирење обавеза по основу девизне штедње грађана;
- Б. Обвезнице Републике Србије са купоном и
- В. Дугорочне државне записе Републике Србије.

Одлукама Управног одбора Корпорације донетим у периоду од 2008. до 2012. године, државне хартије од вредности које чине дугорочне финансијске пласмане класификоване су као хартије од вредности расположиве за продају.

Одредбама члана 6. Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита прописано је да Корпорација може слободна средства пласирати у првокласне хартије од вредности (хартије од вредности Републике Србије, обвезнице по основу старе штедње и сл.), водећи рачуна о рочној усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности.

Корпорација је у 2013. години пласирала новчана средства у обвезнице Републике Србије са купоном и дугорочне државне записе, при чему је повећано учешће у хартије од вредности деноминоване у еврима, са 45% у 2012. години на 78% у 2013. години, и смањена изложеност девизном ризику у односу на преузете обавезе из осигурања потраживања по валутно индексираним стамбеним кредитима.

У поступку ревизије је утврђено да Корпорација није општим актима и интерним процедурама уредила пласирање слободних средстава у првокласне хартије од вредности, водећи рачуна о рочној усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности.

Поред наведеног, у оквиру рачуноводственог информационог система Корпорације не постоји аутоматизован начин обрачуна финансијских пласмана, већ се аналитичке евиденције воде и обрачуни врше у помоћним excel табелама, што увећава ризик од материјално значајног погрешног исказивања.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није општим актима и интерним процедурама уредила пласирање слободних средстава у првокласне хартије од вредности, у погледу рочне усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности.

РИЗИК:

Због неуређеног пласирања слободних средстава у првокласне хартије од вредности, у погледу рочне усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности, повећава се ризик од смањене ликвидности, што може утицати на способност Корпорације да благовремено плаћа доспеле ануитете по захтевима банака и врши исплату штета.

Препорука 7:

Препоручује се Корпорацији да општим актима и интерним процедурама уреди пласирање слободних средстава у првокласне хартије од вредности, у погледу рочне усклађености преузетих осигураних потраживања и рокова доспећа првокласних хартија од вредности.

А. Обвезнице старе девизне штедње

Обвезнице старе девизне штедње у власништву Корпорације, по тржишној вредности на дан 31.12.2013. године износе 1.888.662 хиљада динара. Корпорација је од свог оснивања сукцесивно пласирала новчана средства у различите серије ових обвезница током 2005., 2006., 2007. и 2008. године.

У 2013. години су доспеле обвезнице старе девизне штедње серије А2013 (тикер ARS2013) и дана 31.05.2013. године су наплаћена новчана средства у висини номиналне вредности обвезница од EUR 6.726.693 (750.767 хиљада динара).

Остварени приходи по основу обвезница старе девизне штедње у 2013. години износе 117.796 хиљада динара и односе се на приходе од ефективне камате по доспелим обвезницама у износу од 16.937 хиљада динара и приходе од ефективне камате за недоспеле обвезнице у износу од 100.859 хиљада динара.

На дан 31.12.2013. године, стање *нереализованих добитака по основу обвезница старе девизне штедње* износи 43.211 хиљада динара, након извршеног усклађивања књиговодствене вредности обвезница са њиховом тржишном вредношћу. Корпорација је обрачунала и исказала *одложене пореске обавезе* у износу од 7.625 хиљада динара (по стопи од 15%) према следећем обрачуна:

Врста ХоВ	Усклађивање са тржишном вредношћу на дан 31.12.2013. године				
	Књиговодствена вредност	Тржишна вредност	Укупно повећање вредности	Нереализовани добици	Одложене пореске обавезе (15%)
	1	2	3=2-1	4=3-5	5=3*15%
Обвезнице старе девизне штедње	1.837.826	1.888.662	50.836	43.211	7.625

Б. Обвезнице Републике Србије са купоном

Обвезнице Републике Србије са купоном у власништву Корпорације, по тржишној вредности на дан 31.12.2013. године износе 4.394.643 хиљада динара. Ове обвезнице обухватају дугорочне државне хартије од вредности у форми купонских обвезница (са полугодишњом или годишњом исплатом купона), деноминоване у еврима и динарима, са роковима доспећа од 2, 3 и 5 година које Република Србија емитује за намене утврђене актом о њиховој емисији.

Корпорација је први пут у 2012. години пласирала новчана средства у обвезнице Републике Србије са купоном, док је у 2013. години искључиво улагала у ове хартије од вредности деноминоване у еврима.

Током 2013. године, Корпорација је пласирала новчана средства у обвезнице Републике Србије са купоном деноминоване у еврима, у укупном износу од EUR 29.983.090 (3.375.987 хиљада динара), по тржишној вредности у тренутку куповине.

Остварени *приходи по основу обвезница Републике Србије са купоном* у 2013. години износе 195.530 хиљада динара, од чега се на приходе по основу купона у 2013. години односи 177.173 хиљада динара а преостали износ од 18.357 хиљада динара чине приходи од ефективне камате за 2013. годину, за обвезнице које су купљене по цени нижој од њихове номиналне вредности.

На дан 31.12.2013. године, стање *нереализованих добитака по основу обвезница Републике Србије са купоном* износи 31.264 хиљада динара док је стање *нереализованих губитака* по овим обвезницама 13.347 хиљада динара, након извршеног усклађивања књиговодствене вредности обвезница са њиховом тржишном вредношћу. Корпорација је први пут у финансијским извештајима за 2013. годину исказала обвезнице са купоном Републике Србије по тржишној (фер) вредности. Процену тржишне вредности за Корпорацију врши овлашћени брокер, уз примену техника процене. Корпорација је обрачунала и исказала *одложене пореске обавезе* у укупном износу од 5.518 хиљада динара (по стопи од 15%) према следећем обрачуна:

Врста ХоВ	Усклађивање са тржишном вредношћу на дан 31.12.2013. године				
	Књиговодствена вредност	Тржишна вредност	Укупно повећање/ смањење вредности	Нереализовани добици/губици	Одложене пореске обавезе (15%)
	1	2	3=2-1	4=3-5	5=3*15%
Обвезнице RSD-3г са 2к	383.825	399.843	16.018	13.615	2.403
Обвезнице EUR-2г са 2к	436.254	445.216	8.962	7.618	1.344
Обвезнице EUR-2г са 1к	202.284	204.889	2.605	2.214	391
Обвезнице EUR-3г са 1к	1.078.633	1.087.830	9.197	7.817	1.380
Обвезнице EUR-3г са 1к	1.643.377	1.635.780	(7.597)	(7.597)	
Обвезнице EUR-5г са 1к	626.835	621.085	(5.750)	(5.750)	
УКУПНО:	4.371.208	4.394.643		31.264 / (13.347)	5.518

В. Дугорочни државни записи Републике Србије

Дугорочни државни записи Републике Србије у власништву Корпорације на дан 31.12.2013. године износе 6.233.222 хиљаде динара и обухватају државне записе деноминоване у еврима и динарима.

Одлуком Управног одбора Корпорације од 25.11.2011. године, државне хартије од вредности - државни записи Републике Србије, курсирани у RSD и EUR, класификују се и евидентирају у пословним књигама Корпорације као **хартије од вредности расположиве за продају**.

У 2013. години доспели су дугорочни државни записи у номиналном износу од EUR 13.000.000 (1.483.459 хиљада динара) и 3.350.000 хиљада динара, који су наплаћени о року доспећа. Корпорација је пласирала новчана средства у дугорочне државне записе деноминоване у еврима у износу од EUR 33.334.070 (3.788.733 хиљаде динара) и у дугорочне државне записе деноминоване у динарима у износу од 274.175 хиљада динара, по тржишној вредности у тренутку куповине.

На основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације, хартије од вредности расположиве за продају иницијално се признају по набавној вредности. На дан биланса накнадно се вреднују по тржишној (фер) вредности, без умањења за износ трансакционих трошкова.

Провером вредновања пласмана у државне хартије од вредности, утврђено је да су дугорочни државни записи, класификовани као хартије од вредности расположиве за продају, накнадно вредновани и исказани у финансијским извештајима на дан 31.12.2013. године, по амортизованој вредности, односно садашњој вредности будућих новчаних токова, уз примену уговорене (извршне) каматне стопе, уместо по тржишној (фер) вредности, што је супротно захтевима Међународног рачуноводственог стандарда 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање и члану 71. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Националне корпорације за осигурање стамбених кредита.

Корпорација није вршила процену тржишне вредности ових хартија од вредности на дан 31.12.2013. године и нисмо били у могућности да квантификујемо ефекте наведеног начина вредновања на финансијске извештаје.

Такође, у поступку ревизије утврђено је да је Корпорација први пут пласирала слободна новчана средства у дугорочне државне записе у 2012. години и закључно са 31.12.2013. године није вршила њихову продају пре рока доспећа, већ су сви дугорочни државни записи наплаћени према утврђеном року доспећа, што указује на намеру Корпорације да их држи до рока доспећа.

У циљу отклањања утврђене неправилности у поступку ревизије, Управни одбор Корпорације је на седници одржаној дана 30.05.2014. године донео Одлуку о начину рекласификовања дугорочних хартија од вредности – државних записа Републике Србије број 1128, којом се ове хартије од вредности рекласификују у хартије од вредности које се држе до доспећа.

Остварени приходи по основу дугорочних државних записа у 2013. години износе укупно 538.824 хиљада динара, од чега се на приходе од ефективне камате по основу амортизације дисконта за 2013. годину на доспеле записе односи износ од 233.440 хиљада динара а на недоспеле записе преостали износ од 305.384 хиљада динара.

2.5.4. Потраживања (група рачуна 20, 21 и 22, осим 223)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Потраживања		
Потраживања од банака по основу плаћених анuitета	722.008	465.172
Потраживања по основу премије неживотних осигурања	3.683	0
Остала потраживања из специфичних послова - штете	474	477

Дати депозити	4	0
Потраживања од Фонда дечије заштите	631	735
Потраживања од Завода за здравствено осигурање	<u>23</u>	<u>213</u>
Свега:	726.823	466.597

Потраживања од банака по основу плаћених анuitета од 722.008 хиљада динара се односе на плаћене анuitете по осигураним доспелим кредитима за које је Корпорација у складу са Уговорима о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, закљученим са пословним банкама, преузела плаћање месечних анuitета уместо корисника кредита. На дан састављања биланса 31. децембра 2013. године, потраживања од банака по основу плаћених анuitета су исказана по 559 осигураних доспелих кредита.

У складу са наведеним уговором, Корпорација је у обавези да по основу исплате осигураног случаја плаћа месечне анuitете пословним банкама у динарској противвредности по курсу дефинисаном Уговором о кредиту закљученом између банке и корисника кредита, на дан уплате. На дан биланса врши се прерачун потраживања по средњем курсу Народне банке Србије, а разлике између књиговодственог стања и уплаћених средстава евидентирају се као финансијски приходи или расходи по основу курсних разлика. По основу исплате осигураног случаја у 2013. години укупно је плаћено 344.970 хиљада динара.

Након што изврше реализацију инструмената обезбеђења, банке су у обавези да укупну суму анuitета плаћених од стране Корпорације до момента продаје хипотековане непокретности и наплате по основу других инструмената обезбеђења, уплате Корпорацији у динарској противвредности по курсу дефинисаном Уговором о кредиту закљученом између банке и корисника кредита на дан измирења обавеза банке према Корпорацији, а Корпорација је у обавези да уколико потраживање банке по основу ненаплаћене главнице и свих документованих трошкова превазилази наплаћену суму по основу реализације свих инструмената обезбеђења, покрије банци 75% од оствареног нето губитка. По основу анuitета плаћених до момента продаје хипотековане непокретности, у 2013. години Корпорацији је враћен износ од укупно 88.134 хиљаде динара.

Нето исплате по основу осигураног случаја у 2013. години су износиле 256.836 хиљада динара (разлика између укупних исплата по основу осигураног случаја од 344.970 хиљада динара и анuitета који су враћени Корпорацији у износу од 88.134 хиљаде динара).

Корпорација је у 2013. години исплатила банкама штету (75% од оствареног нето губитка) у износу од 54.071 хиљаде динара. Веза, *Напомена 2.5.10.*

Потраживања по основу премије неживотних осигурања од 3.683 хиљаде динара, односе се на потраживања по основу фактурисане а ненаплаћене премије осигурања за 20 кредита, од Raiffeisen banke, Vanca Intese, Sberbank и Нуро-Alpe-Adria bank.

Одлуком Управног одбора Корпорације од 30.05.2014. године, отписана су ненаплаћена потраживања по основу премије осигурања по три кредита од напред наведених 20 кредита, у укупном износу од 609 хиљада динара, од којих је по једном кредиту банка одустала од поднетог захтева за осигурање а код преостала два кредита је донета одлука о одбијању осигурања због неплаћене премије осигурања.

Потраживања по осталих 17 кредита су наплаћена у периоду од 20.01. до 14.05.2014. године.

Остала потраживања из специфичних послова – штете од 474 хиљаде динара, односе се на потраживање од Комерцијалне банке по основу више исплаћене штете за два доспела кредита у износу од 527 хиљада динара, за које је извршена исправка вредности због процењеног ризика наплате од 53 хиљаде динара.

Усаглашавање потраживања и попис

У складу са одредбама чл. 18. Закона о рачуноводству¹³, Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем¹⁴ и чл. 18. ст. 3. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације, којима је утврђена обавеза правног лица да најмање једном годишње изврши усклађивање потраживања и обавеза, Корпорација је доставила банкама-дужницима податке о потраживањима у писменом облику (образац: Извод отворених ставки) на потврду.

У поступку усклађивања потраживања са дужницима, Корпорација није усагласила потраживања по основу *осталих потраживања из специфичних послова - штете* за 2 кредита, исказана на дан 31.12.2013. године у износу од 527 хиљаде динара (5.633 CHF), јер је Комерцијална банка а.д. Београд оспорила у целости ова потраживања Корпорације која су настала због погрешног обрачуна нето губитка а потраживања по основу неплаћене *премије* неживотних осигурања нису усаглашена по 11 кредита, у износу од 959 хиљада динара јер Raiffeisen banka а.д. Београд, није потписала исправу која јој је достављена ради усклађивања потраживања и обавеза.

Потраживања по основу осталих потраживања из специфичних послова и неплаћених премија неживотног осигурања у укупном износу од 1.486 хиљаде динара, која нису усаглашена са банкама као дужницима по 13 осигураних стамбених кредита, Корпорација није обелоданила у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. године, противно одредбама члана 18. став 4. Закона о рачуноводству.

Потраживања по основу неплаћене премије неживотних осигурања која на дан 31.12.2013. године нису била усаглашена по 11 кредита, у износу од 959 хиљада динара, наплаћена су у целости у периоду од 23.04. до 29.04.2014. године.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није обелоданила у Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину, неусаглашена потраживања са банкама као дужницима по 13 осигураних стамбених кредита, у укупном износу од 1.486 хиљаде динара, противно одредбама члана 18. став 4. Закона о рачуноводству.

Годишњим пописом имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2013. године, извршен је попис потраживања по основу плаћених ануитета у износу од 722.008 хиљада динара, неплаћене премије неживотних осигурања у износу од 3.683 хиљаде динара и осталих потраживања из специфичних послова у износу од 474 хиљаде динара (са исправком вредности), односно, у укупном износу од 726.165 хиљада динара, тако што је комисија за попис сачинила пописну листу салда потраживања на основним и аналитичким књиговодственим рачунима на којима су исказана потраживања, уместо да су у складу са прописима и интерном регулативом, потраживања по кредитима пописана по сваком осигураном кредиту по којем постоје потраживања (без исправке вредности) и затим да је извршено усклађивање стања по књигама са стањем по попису, а неусаглашена потраживања исказана у посебним пописним листама и пописана на основу увида у документацију о правном основу настанка потраживања.

Наиме, одредбама члана 12. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, прописано је да се попис финансијских пласмана, потраживања и обавеза врши према стању у пословним књигама, под условом да је њихово усклађивање са дужницима и повериоцима извршено најмање једном годишње и да о томе постоји веродостојна исправа, као и да се финансијски пласмани, потраживања и обавезе за које не постоји уредна документација исказују у посебним пописним листама.

Чланом 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације је предвиђено да Комисија за попис потраживања и обавеза утврђује да ли постоји правни основ

¹³ „Службени гласник РС“, бр. 62/2013

¹⁴ „Службени гласник РС“, бр. 106/2006

за свако потраживање односно обавезу, да ли је потраживање или обавеза усаглашена са комитентом и испитује зашто уплата, односно исплата није на време извршена. Комисија ће испитати сваки случај сумњивих, спорних, ненаплативих и застарелих потраживања. Потраживања и обавезе за које не постоји уредна документација и за које није извршено усаглашавање исказује се у посебним пописним листама.

У поступку ревизије је утврђено да Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, по основу плаћених анuitета у износу од 722.008 хиљада динара, неплаћене премије неживотних осигурања у износу од 3.683 хиљаде динара и осталих потраживања из специфичних послова у износу од 527 хиљада динара, односно, у укупном износу потраживања од 726.218 хиљада динара, јер за потраживања која су усаглашена са банкама у износу од 724.732 хиљаде динара (укупна потраживања умањена за неусаглашена потраживања), није извршила попис потраживања по сваком осигураном кредиту по којем постоје потраживања и усклађивање стања по књигама са стањем по попису, већ само попис салда потраживања на основним и аналитичким рачунима, а неусаглашена потраживања у износу од 1.486 хиљада динара по 13 осигураних стамбених кредита, осим наведеног, нису исказана у посебним пописним листама и пописана на основу увида у документацију о правном основу настанка потраживања, супротно одредбама члана 16. Закона о рачуноводству, члана 12. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и члана 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није извршила годишњи попис потраживања од банака по осигураним стамбеним кредитима, по основу плаћених анuitета, неплаћене премије неживотних осигурања и осталих потраживања из специфичних послова у укупном износу од 726.218 хиљада динара, јер за потраживања која су усаглашена са банкама у износу од 724.732 хиљаде динара није извршила попис потраживања по сваком осигураном кредиту по којем постоје потраживања и усклађивање стања по књигама са стањем по попису, већ само попис салда потраживања на основним и аналитичким рачунима, а неусаглашена потраживања у износу од 1.486 хиљада динара по 13 осигураних стамбених кредита, осим наведеног, нису исказана у посебним пописним листама и пописана на основу увида у документацију о правном основу настанка потраживања, супротно одредбама члана 16. Закона о рачуноводству, члана 12. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и члана 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Корпорације.

Наплата потраживања из хипотековане непокретности по доспелим кредитима

На дан састављања биланса 31. децембра 2013. године, Корпорација је дуже од годину дана, по 336 кредита, вршила плаћање доспелих анuitета уместо корисника кредита и то:

Плаћање	Број осигураних кредита
дуже од 5 година	3
од 4 до 5 година	13
од 3 до 4 године	69
од 2 до 3 године	131
од 1 до 2 године	120

А) Активности банака у поступку продаје хипотековане непокретности

У вези са наведеним кредитима, у поступку ревизије, Државна ревизорска институција је упутила захтев од 15.04.2014. године према 14 банака којима Корпорација врши плаћање

дospelих ануитета уместо корисника кредита. Овим захтевом су од банака тражени подаци о активностима које је банка спровела у вансудском поступку намирења ради наплате потраживања по наведеним доспелим стамбеним кредитима осигураним код Корпорације.

На основу добијених података од банака и извршеног увида у 87 кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање ануитета дуже од 3 године и који спадају у кредите са највећим износима уплата, са укупним износом уплата од 195.808 хиљада динара, утврђено је да се разлози застоја, односно отежане наплате из продаје хипотекованих непокретности (аукцијском продајом или продајом путем непосредне погодбе) могу сврстати у пет категорија, и то:

Бр.	Разлози застоја	Број кредита	Учешће
1	Између две одржане аукцијске продаје или од последње одржане, протекло је од 2 до 4 године	43	49,43%
2	Нису вршене нове процене тржишне вредности хипотековане непокретности више од 2 године	18	20,69%
3	Продаја хипотековане непокретности се врши искључиво непосредном погодбом која се оглашава на интернету	13	14,94%
4	Нерешена питања у вези са уписом забележбе продаје хипотековане непокретности у корист повериоца	11	12,64%
5	Остало	2	2,30%
УКУПНО		87	100,00%

На основу наведеног, основни разлог застоја у наплати је што је између две одржане аукцијске продаје или од последње одржане аукцијске продаје, протекло од 2 до 4 године а да није одржана нова аукцијска продаја (49,43% кредита).

Остали разлози су: више од 2 године нису вршене нове процене тржишне вредности хипотековане непокретности, продаја хипотековане непокретности се врши искључиво непосредном погодбом која се оглашава само на интернету, нерешена питања у вези са уписом забележбе продаје хипотековане непокретности у корист повериоца и остало.

У наставку се даје образложење наведених разлога застоја у наплати:

1. Рок за продају хипотековане непокретности

Важећим прописима (Закон о хипотеци¹⁵, Закон о извршењу и обезбеђењу¹⁶), општим актима пословне политике Корпорације (Правила пословања, Програм рада и другим општим актима) није ограничено време у коме се мора наплатити вредност из хипотековане непокретности, односно окончати продаја такве непокретности.

Основним уговором са банкама о осигурању стамбених кредита, сачињеним 2004. године, детаљније су регулисани услови осигурања и потребна документација, док је исплата ануитета након наступања осигураног случаја, као и исплата штете (75% нето губитка банке након продаје непокретности) регулисана само начелно, без ближег одређивања рокова за окончање продаје хипотековане непокретности и уређивања поступања у конкретним случајевима.

У складу са одредбама члана 12. Уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита (у даљем тексту: Уговора), банка је у обавези да процедуру наплате по свим инструментима обезбеђења и продају непокретности

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 115/2005

¹⁶ „Службени гласник РС“, бр. 31/2011, 99/2011 – др. закон, 109/2013 – одлука УС и 55/2014

над којом је успостављена хипотека, спроведе у складу са законским одредбама и одредбама овог уговора, при чему је дужна да вансудски поступак намирења покрене и спроводи **без одлагања**, и да све радње у том поступку прописане Законом о хипотеци у циљу наплате, предузима **у најкраћем могућем року** који дозвољава Закон о хипотеци.

У случају наступања осигураног случаја, Корпорација врши исплату редовних месечних ануитета, од момента проглашења кредита доспелим у целости до момента продаје имовине на коју је уписана хипотека и наплате по основу других инструмената обезбеђења, уколико банка испуни услове и рокове из члана 12. Уговора, у складу са одредбама члана 7. Уговора и прилогом број 6 уговора.

После ступања на снагу Закона о хипотеци (2006. године), који је најважнији закон у примени у погледу обезбеђења потраживања банака, Корпорација је током 2007. године почела плаћање ануитета по издатим полисама осигурања а по захтевима банака за исплату осигураног случаја.

Корпорација је током 2012. године понудила банкама потписивање Анекса В основног уговора којим је између осталог, утврђен рок до кога банке могу спроводити вансудски поступак извршења, након чега је потребно прећи на поступак судског извршења.

Анекс В уговора је закључен са 10 банака (Нуро Алпе - Adria Bank, AIK banka, Credit agricole bank, Cedy banka Крагујевац, Чачанска банка, KBC banka, NLB banka, Piraeus banka, Привредна банка Београд и Развојна банка Војводине (Металс банка)). Осталих 13 банака са којима је закључен уговор о осигурању стамбених кредита, нису закључиле овај анекс уговора (Erste банка, Societe Generale банка, Unicredit банка, Eurobank, Комерцијална банка, Alpha банка, Sberbank, Procredit банка, Raiffeisen bank, Intesa банка, Marfin banka (Laiki bank), OTP banka и Војвођанска банка).

Корпорација је у 2012. години доставила банкама и Упутство за подношење захтева за наплату осигураног случаја и предузимање радњи у циљу наплате доспелих потраживања са применом од 1. октобра 2012. године. Упутство се односи на уредност захтева за наплату осигураног случаја, поступак продаје, уплату заосталих ануитета, давање сагласности на процењену вредност и почетну цену, враћање кредита у редовну отплату, редовно месечно извештавање Корпорације, као и рокове за предузимање и извршење наведених радњи.

Према овом упутству, Корпорација ће предузети оштре мере у случају неажурности банака, уколико без оправданог разлога банка не предузима мере у погледу наплате и доводи Корпорацију у ситуацију повећаног трошка.

У вези са наведеним упутством и Анексом В уговора, Удружење банака Србије п.у. Београд је упутило допис Корпорацији од 28.09.2012. године, са предлогом да се одложи примена оба ова аката јер се њиховом применом повећава потенцијални губитак банака по активираним полисама осигурања и јер се овим актима мењају услови по раније издатим полисама.

На основу наведеног, у поступку ревизије је утврђено да је код 49,43% кредита, протекло од 2 до 4 године између две одржане аукцијске продаје или од последње одржане аукцијске продаје а да банка није одржала нову аукцијску продају, у ком периоду Корпорација непрекидно врши отплате кредита уместо корисника тих кредита по захтевима банака за исплату осигураног случаја, зато што ни Законом о хипотеци, Законом о извршењу и обезбеђењу, општим актима Корпорације, ни уговором који је Корпорација потписала са банкама, није одређен крајњи рок за окончање продаје хипотековане непокретности.

2. Нова процена тржишне вредности хипотековане непокретности

Законом о хипотеци је регулисана аукцијска продаја у вансудском поступку продаје и истим је предвиђено да почетна цена на аукцији не може бити нижа од 75% процењене вредности, као и да уколико прва аукција не успе, почетна цена на другој аукцији не може бити нижа од 60% од процењене вредности. Непосредном погодбом поверилац може продати непокретност по цени која је приближна тржишној.

У току 2011. године почела је примена Закона о извршењу и обезбеђењу којим су правила о продаји непокретности у судском извршном поступку значајно промењена у односу на она која су важила у моменту прихватања осигурања 2004. и 2005. године, нарочито у погледу цене по којој непокретност може бити продата.

Наиме, у односу на Закон о извршном поступку из 2004. године којим је било прописано да се непокретност на првом рочишту не може продати испод процењене вредности, а на другом рочишту не испод две трећине процењене вредности, Закон о извршењу и обезбеђењу предвиђа да почетна цена на првом надметању износи 60% од процењене вредности а на другом надметању не може бити нижа од 30% од процењене вредности, па у случају окончања поступка по сваку цену, износ непокривеног дуга, односно нето губитак банке може бити знатно већи. То даље значи могућност наступања много веће штете за Корпорацију, која плаћа банци 75% непокривеног дуга након реализовања продаје хипотековане непокретности.

Према Закону о извршењу и обезбеђењу, продаја непосредном погодбом није ограничена а продајна цена је предмет договора уговорних страна.

Упутством од 1. октобра 2012. године достављеним банкама, Корпорација је указала на обавезу банака да не могу продавати непокретност док не добију сагласност Корпорације на процену и почетну цену по којој се непокретност продаје у вансудском поступку продаје, јер та сагласност представља услов за евентуалну исплату оствареног нето губитка банке. У супротном, Корпорација признаје евентуални нето губитак банке на основу процењене вредности непокретности или признаје последњу цену на коју је прибављена сагласност.

Интерном актом - Процедура исплате по полиси осигурања и управљања доспелим кредитима, Корпорација је утврдила обавезу одлучивања о давању сагласности на нове процене хипотековане непокретности и продајну цену које достави банка у поступку вансудске продаје.

На основу наведеног, утврђено је да код 20,69% кредита банке нису дуже од две године вршиле нову процену тржишне вредности, у циљу одређивања реалне цене непокретности и вршења притиска на извршног дужника да покуша сам продати непокретност, што чини поступак принудне продаје хипотекованих непокретности неефикасним и повећава износ који Корпорација отплаћује банкама уместо корисника кредита.

3. Продаја хипотековане непокретности искључиво непосредном погодбом

Законом о хипотеци је прописано право повериоца у вансудском поступку намирења да може приступити продаји хипотековане непокретности путем аукције или непосредне погодбе, при чему избор једног начина продаје не искључује могућност другог начина продаје ако непокретност остане непродата (чл. 34. и 36.).

Основним уговором и Анексом В уговора предвиђено је да банка има право да за све време трајања вансудског намирења непокретност прода непосредном погодбом.

На основу наведеног, вршењем продаје хипотековане непокретности искључиво непосредном погодбом која се оглашава само путем интернета, а што је утврђено код 14,94% кредита, ограничавају се могућности банке за наплату потраживања на други начин, услед чега се продужава време продаје хипотековане непокретности.

4. Нерешена питања у вези са уписом забележбе хипотековане непокретности у корист повериоца

Банке се као повериоци у поступку вансудске продаје хипотекованих непокретности, сусрећу са претходним нерешеним питањима у вези са уписом забележбе продаје хипотековане непокретности у своју корист.

Наиме, другостепени поступци који се воде по жалбама корисника кредита и банака у вези са уписом хипотеке у корист банака трају више година без доношења одлуке; одбијају се захтеви за упис хипотековане непокретности у катастар у корист банака; одбијају се захтеви за упис

забележбе хипотеке или забележбе продаје хипотековане непокретности; због дуготрајности судских, односно управних поступака у вези са уписом хипотеке на непокретности, процена тржишне вредности хипотековане непокретности се сачињава после годину и више дана плаћања Корпорације банци, и др.

На основу наведеног, утврђено је да код 12,64% кредита банке као повериоци не могу да реше претходна питања у вези са уписом забележбе продаје хипотековане непокретности, што онемогућава за продају непокретности, услед чега се продужава време продаје хипотековане непокретности.

5. *Остало*

У категорију Остало, сврставају се други ревидирани случајеви (законски наследник преминулог корисника кредита није покренуо оставински поступак, већ је тај поступак покренула банка као заинтересована страна, ради наплате свог потраживања; Корпорација је поднела суду Захтев за одвајање заоставштине од имовине наследника).

На основу наведеног, утврђено је код 2,3% кредита да се банке као повериоци, у поступку вансудске продаје хипотекованих непокретности сусрећу са претходним другим нерешеним правним питањима од којих зависи продаја хипотековане непокретности, услед чега се продужава рок за продају хипотековане непокретности.

Б) Активности Корпорације

У поступку ревизије је утврђено да Корпорација, у следећим периодима, није вршила унос података у евиденцију која садржи податке у вези са продајом хипотековане непокретности, и то:

Период у којем Корпорација није вршила унос података у евиденцију	Број кредита	Учешће
дуже од 4 године	1	1,15%
од 3 до 4 године	15	17,24%
од 2 до 3 године	22	25,29%
од 1 до 2 године	39	44,83%
мање од 1 године	10	11,49%
УКУПНО	87	100,00%

На основу наведеног, код 87 осигураних стамбених кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање доспелих анuitета уместо корисника дуже од 3 године, са укупним износом уплата од 195.808 хиљада динара, код 88,51% кредита Корпорација није од 1 до дуже од 4 године вршила унос података у евиденцију која садржи податке у вези са продајом хипотековане непокретности, и то: од 1 до 2 године код 44,83% кредита; од 2 до 3 године код 25,29% кредита; од 3 до 4 године код 17,24% кредита и дуже од 4 године код 1,15% кредита.

У поступку ревизије је утврђено да су разлози за наведено неевидентирање података у вези са продајом хипотековане непокретности, следећи:

- није било значајних активности Корпорације у поступку принудне наплате потраживања, и то: предузимање мера због неспровођења вансудског поступка намирења без одлагања, противно Уговору; давање сагласности на нову процену вредности и предложену цену; захтеви банци за нову процену, захтеви банци за достављање података и документације; поднесци судовима и др;
- није било значајних активности банака у поступку принудне наплате потраживања (оглашавање и заказивање продаје, записници са одржаних продаја,

нове процене вредности, поднесци катастру и судовима, донета акта управних и судских органа и др.);

- **неажурност Корпорације у вези са евидентирањем података.**

У складу са својим софтверским решењем, Корпорација уноси у евиденцију - електронску базу, податаке у вези са продајом хипотековане непокретности, по сваком кредиту, описно у делу - Опис предмета. Подаци се уносе за значајније активности које предузима банка у поступку принудне наплате потраживања по доспелим кредитима и за значајније активности Корпорације у вези са тим.

Корпорација није интерним процедурама уредила предузимање мера и активности које спроводи у вези са продајом хипотековане непокретности и евидентирање података у вези са тим (које мере и активности се предузимају и евидентирају, у којим роковима, ко уноси податке и друге обавезе запослених у вези са тим).

У циљу отклањања наведеног недостатка, в.д. директор Корпорације је у поступку ревизије донео Одлуку о измени Процедуре исплате по полиси осигурања и управљања доспелим кредитима бр. 1281 од 27.06.2014. године, како би се обезбедило ажурније праћење поступања банака у вези са продајом хипотековане непокретности.

Значајна питања која нису ближе уређена уговорним односом Корпорације и банака

Уговором о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, сачињеним 2004. године, са изменама и допунама извршеним 2006. и 2007. године, нису ближе уређена следећа питања која су се у пракси показала као значајна, и то:

- рокови за окончање продаје хипотековане непокретности и поступање Корпорације у случају да се непокретност не прода,
- метод обрачуна штете (прецизирати да се за уплаћене ануитете умањује неплаћена главница на дан проглашења кредита доспелим),
- исплата штете ако је остварена продајна цена нижа од 75% процењене цене (примена члана 38. Закона о хипотеци),
- максимални број ненаплаћених ануитета до проглашења кредита доспелим, који може бити исплаћен по полиси осигурања,
- рок за подношење захтева за наплату осигураног случаја после проглашења кредита доспелим,
- обавеза банке да прибави сагласност Корпорације на процењену вредност непокретности и предложену почетну продајну цену.

Мере које предузима Корпорација

Поред Анекса В Уговора и Упутства за подношење захтева за наплату осигураног случаја и предузимање радњи у циљу наплате доспелих потраживања из 2012. године, Корпорација предузима и друге мере како би се скратио рок отплате осигураних кредита од стране Корпорације (уместо корисника кредита) и смањили износи који се исплаћују банкама по основу осигураних кредита, и то:

- уколико се непокретност не прода, врши уплате максимално до 75% укупног дуга на дан проглашења кредита доспелим у целости, умањеног за износ напредних уплата корисника кредита;
- код обрачуна штете одбија целокупан износ уплаћених ануитета од главнице;
- спроводи интерни акт - Процедура исплате по полиси осигурања и управљања доспелим кредитима, на основу које се тражи од банке да у поступку вансудске продаје добије сагласност Корпорације на нову процену хипотековане непокретности и предложену продајну цену;

- одбија исплату по полиси у случајевима где је дошло до измене података у односу на основне податке када је одобран кредит, а које је банка била дужна да контролише;
- доставља писано обавештење корисницима кредита, којим их упућује да сами изврше продају непокретности и отплату дуга;
- објављује огласе о продаји хипотекованих непокретности на својој веб страници.

И поред тога што Корпорација предузима различите мере за уређење, односно за побољшање уговорних односа са банкама којима је осигурала стамбене кредите, потребно је укључивање Управног одбора Корпорације, чијег председника и чланове именује Влада на предлог Министарства финансија, у циљу јаснијег дефинисања појединих одредби уговора са банкама и измена и допуна општих аката пословне политике Корпорације у вези са значајним питањима која нису ближе уређена уговорним односом Корпорације и банака.

На основу наведеног утврђено је:

1. Банке и Корпорација, неблаговремено и неефикасно предузимају радње и мере у вансудском поступку принудне наплате потраживања, услед чега се продужава време продаје хипотековане непокретности и повећава износ који Корпорација отплаћује банкама уместо корисника кредита, тако што код 87 осигураних стамбених кредита по којима Корпорација врши непрекидно плаћање доспелих анuitета уместо корисника кредита дуже од 3 године, са укупним износом уплата од 195.808 хиљада динара:

а. банке:

- код 49,43% кредита нису одржале нову аукцијску продају иако је између две одржане аукцијске продаје хипотековане непокретности или од последње одржане аукцијске продаје, протекло од 2 до 4 године, зато што ни прописима, општим актима Корпорације, ни уговором који је Корпорација закључила са банкама, није одређен крајњи рок за окончање продаје хипотековане непокретности;
- код 20,69% кредита нису вршиле нову процену тржишне вредности у трајању дужем од две године;
- код 14,94% кредита врше продају хипотековане непокретности искључиво непосредном погодбом која се оглашава само путем интернета;
- код 12,64% кредита не могу да реше претходна питања у вези са уписом забележбе продаје хипотековане непокретности;
- се код преосталих 2,30% кредита, у поступку вансудске продаје хипотекованих непокретности, сусрећу са претходним другим нерешеним правним питањима од којих зависи продаја хипотековане непокретности;

б. Корпорација није предузимала мере против банака због неспровођења вансудског поступка намирања без одлагања, противно Уговору, због чега код 88,51% кредита није од 1 до дуже од 4 године вршила унос података у евиденцију која садржи податке у вези са продајом хипотековане непокретности, и то: од 1 до 2 године код 44,83% кредита; од 2 до 3 године код 25,29% кредита; од 3 до 4 године код 17,24% кредита и дуже од 4 године код 1,15% кредита.

2. Корпорација није интерним процедурама уредила предузимање мера и активности које спроводи у вези са продајом хипотековане непокретности и евидентирање података у вези са тим.

РИЗИК:

Неблаговременим и неефикасним предузимањем радњи и мера које спроводе банке и Корпорација у вансудском поступку принудне наплате потраживања, повећава се ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Корпорације.

Препорука 8:

Препоручује се Управном одбору Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, да покрене иницијативу за уређење спорних питања из Уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, који је Корпорација закључила са банкама, нарочито у погледу рока за окончање продаје хипотековане непокретности и обрачуна нето губитка који Корпорација покрива банци.

Препорука 9:

Препоручује се Корпорацији да изврши измене и допуне општих аката пословне политике у вези са значајним питањима која нису ближе уређена уговорним односом Корпорације и банака.

2.5.5. Краткорочни финансијски пласмани (група рачуна од 232 до 238, осим 237, 239 део)

Краткорочни финансијски пласмани у износу од 845.746 хиљада динара се односе на пласирана новчана средства Корпорације у краткорочне државне записе које емитује Република Србија.

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину, Корпорација је обелоданила да краткорочни финансијски пласмани који се држе до доспећа – који доспевају до једне године обухватају државне записе Републике Србије, који су класификовани као хартије од вредности које се држе до доспећа.

У поступку ревизије утврђено је да Корпорација није интерним актима извршила класификовање краткорочних хартија од вредности – државних записа Републике Србије, супротно захтевима Међународног рачуноводственог стандарда 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање.

У циљу отклањања утврђене неправилности у поступку ревизије, Управни одбор Корпорације је на седници одржаној дана 30.05.2014. године донео Одлуку о начину класификовања краткорочних хартија од вредности – државних записа Републике Србије број 1127, којом се ове хартије од вредности **класификују као хартије од вредности које се држе до доспећа.**

Одредбама члана 70. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, прописано је да се хартије од вредности које се држе до доспећа иницијално евидентирају по набавној вредности, а накнадно се исказују по амортизованој вредности, односно садашњој вредности будућих готовинских токова, уз примену уговорене (извршне) каматне стопе.

Корпорација је сва улагања у краткорочне државне записе у 2013. години држала до доспећа, и није вршила продају краткорочних државних записа пре њиховог рока доспећа. У 2013. години смањено је учешће краткорочних хартија од вредности у укупним финансијским пласманима са 21% у 2012. години на 6% у 2013. години, у корист дугорочних хартија од вредности.

Остварени приходи по основу краткорочних државних записа у 2013. години износе укупно 77.314 хиљада динара, од чега се на приходе од ефективне камате по основу амортизације дисконта за 2013. годину на доспеле записе односи 62.206 хиљада динара а на недоспеле записе преостали износ од 15.108 хиљада динара.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није интерним актима извршила класификовање краткорочних хартија од вредности – државних записа Републике Србије, супротно захтевима Међународног рачуноводственог стандарда 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмеравање.

2.5.6. Готовински еквиваленти и готовина (група рачуна 24)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Текући рачуни – динарски	246.325	492.375
Управа за трезор – за редовно пословање	246.325	492.152
Управа за трезор – за боловања	0	223
Девизни рачуни	35.910	16.946
Редовни девизни рачун код НБС	1.607	16.946
Наменски девизни рачун код НБС	34.303	0
Благајна	2	5
Благајна	<u>2</u>	<u>5</u>
Свега:	282.237	509.326

1. У складу са Законом о буџетском систему¹⁷ и Правилником о списку корисника јавних средстава¹⁸, Корпорација као други корисник јавних средстава (јединствени број к.ј.с: 59018), има отворене **динарске подрачуне** који су укључени у консолидовани рачун трезора који се води код Управе за трезор.

На основу датих налога Министарству финансија, Корпорација има, отворене следеће динарске подрачуне код Управе за трезор:

- подрачун за редовно пословање и
- подрачун за боловања.

У наставку се даје преглед стања новчаних средстава Корпорације која се воде у оквиру консолидованог рачуна трезора на дан 31.12.2013. године и то:

Стање на рачунима код Управе за трезор			у 000 динара
	Број рачуна	Намена	Износ
1.	840-924621-77	за редовно пословање	246.325
2.	840-1608721-06	за боловања	0

На аналитичком рачуну главне књиге број 2410 – Текући рачун 840-924621-77 - за *редовно пословање*, се исказују:

- уплате на рачун по основу премија осигурања и накнада за обраду захтева које Корпорација остварује као приходе из редовног пословања, обављањем послова из своје надлежности у складу са одредбама члана 9. став 1. Закона о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита, члана 20. Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита и члана 9. Уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, које је Корпорација закључила са банкама;
- уплате на рачун по основу: доспелих хартија од вредности, отплате субвенционисаних стамбених кредита, враћених ануитета Корпорацији које је она уплатила банкама по доспелим кредитима;
- исплате са рачуна по основу: преноса средстава банкама на име учешћа за субвенционисане стамбене кредите; ануитета које плаћа Корпорација по доспелим кредитима на основу захтева банке за наплату осигураног случаја; исплате 75% нето губитка банке по полиси осигурања; куповине EUR од Народне банке Србије а ради куповине државних обвезница Републике Србије деноминираних у еврима;

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013 и 108/2013

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 120/2013

куповине динарских државних хартија од вредности; обавеза за порез на добит; расхода из редовног пословања Корпорације;

- преноси средстава из буџета Републике за исплату учешћа за дугорочно стамбено кредитирање и преноси средстава у буџет Републике по основу извршене отплате субвенционисаних стамбених кредита у складу са уредбама о мерама подршке грађевинској индустрији кроз субвенционисање камате за стамбене кредите и дугорочно стамбено кредитирање у 2009. и 2010. години и у складу са Уредбом о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2013. години¹⁹.

2. Стање на *девизним рачунима* на дан 31.12.2013. године, у износу од 35.910 хиљада динара, односи се на новчана средства на девизним рачунима код Народне банке Србије.

У наставку се даје преглед стања новчаних средстава Корпорације која се воде на девизним рачунима код Народне банке Србије, на дан 31.12.2013. године и то:

Стање на девизним рачунима код Народне банке Србије					у 000 динара	
РБ	Број рачуна	Намена	Валута	Износ у валути	Износ	
1.	01-500100-100129000	редовни	EUR	14.018	1.607	
2.	01-504606-100129000	наменски	EUR	299.220	34.303	
Укупно				313.238	35.910	

Преко редовног девизног рачуна се остварује прилив средстава по основу доспелих хартија од вредности а са рачуна се врши пренос средстава на наменски девизни рачун ради куповине државних хартија од вредности деноминираних у еврима.

Преко наменског девизног рачуна се врши куповина девиза ради пласмана слободних новчаних средстава у првокласне хартије од вредности чији је издавалац Република Србија деноминираних у еврима.

2.5.7. Капитал (рачуни 303, 332, 333 и 341)

	у 000 динара	
	31.12.2013.	31.12.2012.
Капитал		
Државни и друштвени капитал	7.194.877	5.894.796
Нереализовани добици по основу ХоВ расположивих за продају	74.475	48.026
Нереализовани губици по основу ХоВ расположивих за продају	(13.347)	0
Нераспоређена добит	<u>1.002.273</u>	<u>1.300.081</u>
Свега:	8.258.278	7.242.903

Република Србија је власник целокупног капитала Корпорације.

Капитал Корпорације обухвата државни капитал, нереализоване добитке и губитке по основу хартија од вредности расположивих за продају и нераспоређену добит.

Државни капитал у износу од 7.194.877 хиљада динара се односи на средства оснивачког капитала од EUR 10.000.000, обезбеђена у буџету Републике Србије и уплаћена у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате и повећања истог по основу Одлука Управног одбора Корпорације о расподели добити.

У складу са Законом о Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита, Статутом Корпорације и Законом о буџету Републике Србије за 2013. годину, Управни одбор Корпорације је дана 05. априла 2013. године донео Одлуку о расподели добити за 2012. годину, којом је извршено повећање капитала Корпорације у 2013. години у износу од 1.300.081

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 124/2012, 12/2013, 71/2013 и 113/2013

хиљаду динара, на коју је Влада Републике Србије решењем 05 број 41-4308/2013 од 04. јуна 2013. године дала сагласност.

Дана 11. јуна 2013. године Агенција за привредне регистре је донела Решење о извршеном упису капитала у наведеном износу.

Нереализовани добици по основу хартија од вредности расположивих за продају, у износу од 74.475 хиљада динара се односе на дугорочне хартије од вредности које су класификоване као хартије од вредности расположиве за продају и које се накнадно вреднују и исказују у финансијским извештајима по тржишној (фер) вредности. Ови нереализовани добици обухватају нереализоване добитке по основу *обвезница старе девизне штедње* у износу од 43.211 хиљада динара и нереализоване добитке по основу *обвезница Републике Србије са купоном* у износу од 31.264 хиљада динара, који се признају у капиталу.

Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају, у износу од 13.347 хиљада динара се односе на нереализоване губитке по основу *обвезница Републике Србије са купоном* који се признају у капиталу.

Као што је објашњено у *Напомени 2.5.3.*, након усклађивања са тржишном (фер) вредношћу обвезница Републике Србије са купоном, Корпорација врши обрачун нереализованих добитака/губитака и одложених пореских обавеза.

Нераспоређена добит у износу од 1.002.273 хиљада динара, у целини се односи на нераспоређену добит за 2013. годину. Веза, *Напомена 2.1.н).*

2.5.8. Краткорочне финансијске обавезе (група рачуна 42, осим 427)

Краткорочне финансијске обавезе у износу од 216.566 хиљада динара се односе на пренета а неискоришћена средства према Уредби о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2013. години.

У складу са овом Уредбом, предвиђена су средства за дугорочно стамбено кредитирање у укупном износу од 1.000.000 хиљада динара, која су закључно са 31.12.2013. године пренета из буџета Републике Србије на рачун Корпорације отворен код Управе за трезор.

Захтеви банака за добијање кредитних средстава из буџета Републике Србије, достављени Корпорацији у 2013. години, код којих је Корпорација донела одлуку о формалној испуњености услова за добијање кредитних средстава из буџета Републике Србије, а по којима нису извршене исплате да краја 2013. године, реализују се у наредној години из ових средстава, по комплетирању потребне документације.

У наставку је дат преглед пренетих и искоришћених средстава одређених Уредбом за 2013. годину, на дан 31.12.2013. године:

		у 000 динара
Извор средстава – Уредба Владе	Опис	Износ
	Пренета средства из буџета Републике Србије на рачун Корпорације	1.000.000
	<i>од чега:</i>	
- Уредба о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2013. години	Искоришћена средства у 2013. години, по условима Уредбе за 2012.	125.546
	Искоришћена средства у 2013. години, по условима из Уредбе за 2013.	657.888
Неискоришћена средства у 2013. години:		216.566

Одредебама члана 23. Уредбе за 2013. годину, омогућено је да се захтеви који су поднети до 31. децембра 2012. године, решавају под условима који су важили 2012. године, а у оквиру средстава дефинисаних Уредбом за 2013. годину. По овом основу, из средстава Уредбе за 2013. годину исплаћено је у 2013. години укупно 125.546 хиљада динара, за 118 субвенционисаних кредита, а по условима Уредбе за 2012. годину.

Из средстава Уредбе за 2013. годину и под условима из те уредбе, исплаћено је у 2013. години укупно 657.888 хиљада динара, за 1.249 субвенционисаних кредита.

Укупно исплаћени субвенционисани кредити у 2013. години износе 1.215.894 хиљаде динара, што је приказано у следећем прегледу:

		у 000 динара	
Извор средстава – Уредба Владе	Опис	Број кредита	Исплаћен износ у 2013. години
- Уредба о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2012. години	Пренета и искоришћена средства у 2013., из Уредбе за 2012.	384	432.460
- Уредба о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2013. години	Искоришћена средства у 2013. години, по условима Уредбе за 2012.	118	125.546
- Уредба о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2013. години	Искоришћена средства у 2013. години, по условима из Уредбе за 2013.	1.249	657.888
УКУПНО - Исплаћени субвенционисани кредити у 2013. години:		1.751	1.215.894

Из неутрошених средстава према Уредби о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2012. години²⁰, а пренетих у 2013. години у износу од 454.201 хиљаду динара, исплаћена су 384 субвенционисана кредита под условима из ове уредбе, у укупном износу од 432.460 хиљада динара. Преостала неискоришћена средства у износу од 21.741 хиљада динара, Корпорација је дана 23.05.2013. године вратила у буџет Републике Србије.

Повраћај кредитних средстава датих из буџета Републике Србије, по основу превремене отплате субвенционисаних кредита (делимичне отплате или отплате у целости), банке су вршиле до 15. априла 2013. године на рачун Корпорације отворен код Управе за трезор, са којег је Корпорација вратила средства у буџет Републике Србије, преносом на рачуне надлежних министарстава, у износу од 9.342 хиљаде динара. Од 15. априла 2013. године повраћај кредитних средстава датих из буџета Републике Србије за дугорочно стамбено кредитирање, банке врше уплатом директно на рачуне надлежних министарстава, уз претходно добијене инструкције за плаћање од Корпорације.

2.5.9. Пасивна временска разграничења - преносне премије (рачун 491)

Преносне премије на дан 31. децембар 2013. године, у износу од 5.146.673 хиљаде динара, се односе на преносне премије неживотних осигурања за покриће обавеза из осигурања које настају у будућем периоду.

У следећем прегледу дате су промене на преносној премији неживотних осигурања у току 2013. године:

Опис	у 000 динара 2013. година
Стање на дан 1. јануар	4.797.698
Повећање у току године	348.975
Стање на дан 31. децембар	5.146.673

Преносна премија у износу од 5.146.673 хиљаде динара је обрачуната по 76.296 осигураних уговора (укључујући и анексе уговора) о стамбеном кредиту, по којима је наплаћена премија осигурања до 31. децембра 2013. године у укупном износу од 6.458.249 хиљада динара.

Обрачун преносних премија у осигурању стамбених кредита је уређен Правилником о начину обрачунавања преносних премија и резервисању штета, који је донео Управни одбор Корпорације дана 26.12.2013. године (пречишћен текст). Преносне премије се обрачунавају у

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 4/2012, 77/2012, 98/2012, 109/2012 и 116/2012

току године 30. јуна и последњег дана у години 31. децембра (годишњи обрачун). Основица за обрачун преносне премије је укупна премија осигурања утврђена Уговором о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита. Преносна премија се израчунава по методи појединачног израчунавања за сваки уговор о осигурању са тачним временским разграничењем применом „pro-rata-temporis“ методе, а укупна преносна премија се добија као збир преносних премија појединачних осигурања стамбених кредита.

Обрачун преносних премија врше овлашћени актуари са лиценцом Народне банке Србије.

Преносна премија се преноси у приходе током трајања уговора о осигурању стамбених кредита и признаје као приход од премије у складу са периодима покривања ризика из одговарајућих уговора.

2.5.10. Пасивна временска разграничења - резервисане штете (рачун 494)

Резервисане штете неживотних осигурања на дан 31. децембар 2013. године износе 962.195 хиљада динара и односе се на:

	у 000 динара	
Резервисане штете	31.12.2013.	31.12.2012.
Резервисане настале пријављене штете	861.796	650.119
Резервисане настале непријављене штете	86.179	65.012
Резервисани трошкови решавања и исплате штета	14.220	7.595
Укупно резервисане штете	962.195	722.726

Резервисане штете на дан 31. децембар 2013. године, обрачунате су за 592 осигурана доспела кредита (232 кредита индексирани у EUR и 360 кредита индексираних у CHF) и повећане су у односу на резервисане штете на дан 31. децембар 2012. године за 239.469 хиљада динара, које су обрачунате за 394 доспела кредита (154 кредита индексирани у EUR и 240 кредита индексираних у CHF).

У следећем прегледу дате су промене на резервисаним штетама неживотних осигурања у току 2013. године:

	у 000 динара
Опис	2013. година
Стање на дан 1. јануар	722.726
Повећање резервисања за настале штете	293.540
Искоришћена резервисања - извршене исплате штета	(54.071)
Стање на дан 31. децембар	962.195

Обрачун резервисаних штета у осигурању кредита је уређен Правилником о начину обрачунавања преносних премија и резервисању штета, који је донео Управни одбор Корпорације дана 26.12.2013. године. Резервисане штете се обрачунавају у току године 30. јуна и последњег дана у години 31. децембра (годишњи обрачун).

Обрачун резервисаних штета врше овлашћени актуари са лиценцом Народне банке Србије.

Повећање резервисања за настале штете у износу од 293.540 хиљада динара се односи обрачуната резервисања штета у току и на крају године у износу од 293.323 хиљаде динара и враћене накнадне уплате клијената у износу од 217 хиљада динара.

Резервисане настале пријављене, а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода које се исплаћују у облику ануитета, у износу од 861.796 хиљада динара, обрачунате су на основу процене сваке штете у капитализованим износима (садашња вредност будућих исплата) уз годишњу дисконтну стопу која није већа од 5%.

За обрачун резервисаних штета користи се просечно време реализације хипотеке од 6 година и преостали дуг по доспелом кредиту у редовним месечним ануитетима на дан биланса, у складу са чл. 8. ст. 8. Правилника о начину обрачунавања преносних премија и резервисању штета.

Резервисане настале непријављене штете у износу од 86.179 хиљада динара, обрачунате су коришћењем минималног коефицијента који износи 0,1 у складу са Одлуком о ближим критеријумима и начину обрачунавања резервисаних штета.

Резервисани трошкови решавања и исплате штета у износу од 14.220 хиљада динара, обрачунати су коришћењем претпостављеног коефицијента од 0,015 утврђеног на основу актуарског прорачуна трошкова Корпорације у претходном периоду по основу реализације хипотеке за решене штете.

У 2013. години реализовано је 27 хипотека од којих је код 20 Корпорација исплатила штету у 2013. години у износу од 54.071 хиљаде динара, код једне реализоване хипотеке исплатила штету у 2014. години у износу од 1.682 хиљаде динара а 6 хипотекованих непокретности је продато без губитка.

Највеће штете су исплаћене по следећим полисама осигурања:

Ред. бр.	Полиса	Дуг на дан проглашења кредита доспелим	Наплаћено продајом хипотековане непокретности	Нето губитак банке (3-4)	Исплаћена штета (5 x 75%)	
					у валути	у 000 дин
1	2	3	4	5	6	7
1	25401	241.436	107.149	134.287	100.715	9.029
2	29804	493.449	367.200	126.249	94.687	8.851
3	35433	206.233	121.431	84.802	63.602	5.932
4	28241	230.342	157.173	73.169	54.877	5.156
5	43126	198.276	142.520	55.756	41.817	3.929
6	28989	178.256	128.309	49.947	37.460	3.442
7	26177	125.468	86.990	38.478	28.858	2.667

Остатак дуга на дан проглашења кредита доспелим у целости је збир остатка главнице из ануитетног плана на дан проглашења кредита доспелим, износа неплаћених ануитета до проглашења кредита доспелим у целости и износа затезне камате до проглашења кредита доспелим у целости.

Нето губитак банке је уређен Уговором о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, који је Корпорација закључила са банкама а утврђује се као разлика између дуга на дан проглашења кредита доспелим у целости, увећаног за документоване трошкове реализације наплате из продаје имовине и/или инструмената обезбеђења по доспелом кредиту које је имала банка, осим трошкова адвоката и износа наплаћеног продајом хипотековане непокретности и из других инструмената обезбеђења.

У складу са наведеним уговором, уколико потраживање банке по основу ненаплаћене главнице и свих документованих трошкова превазилази наплаћену суму по основу реализације свих инструмената обезбеђења, Корпорација покрива 75% од оствареног нето губитка банке. Ако је предмет хипотеке продат у вансудској продаји по цени нижој од 75% процењене цене, обрачун нето губитка се врши на разлику од 75% процењене вредности и потраживања банке, у складу са одредбама чл. 38. Закона о хипотеци и Анексом В наведеног уговора од 20. јула 2012. године.

За износ који представља 75% нето губитка банке, исплаћеног након реализоване продаје хипотековане непокретности, Корпорација на дан 31. децембра 2013. године води 21 судски спор против дужника – корисника кредита. Веза, *Напомена 2.9.*

2.5.11. Одложене пореске обавезе (рачун 497)

Одложене пореске обавезе у износу од 13.143 хиљада динара обухватају износе пореза на добитак који се плаћају у наредним периодима по основу опорезивих привремених разлика, у складу са одредбама Међународног рачуноводственог стандарда 12 – Порези на добитак. Одложене пореске обавезе су обрачунате по основу хартија од вредности расположивих за продају, које се накнадно исказују по тржишној (фер) вредности и то по основу обвезница старе девизне штедње у износу од 7.625 хиљада динара и обвезница Републике Србије са купоном у износу од 5.518 хиљада динара. Корпорација приликом усклађивања њихове књиговодствене вредности са тржишном вредношћу врши обрачун нерелизованих добитака/губитака и одложених пореских обавеза, уз примену пореске стопе за порез на добит правних лица од 15%. Веза, *Напомена 2.5.3.*

2.5.12. Остале позиције Биланса стања

Потраживања за више плаћен порез на добитак (рачун 223)

Потраживања за више плаћен порез на добитак износе 204.979 хиљада динара. Веза, *Напомена 2.6.9.*

Активна временска разграничења (група рачуна 27, осим 274, 275, 276 и 278)

Активна временска разграничења у износу од 395 хиљада динара се односе на унапред плаћене услуге одржавања рачунарске опреме (хардвера и софтвера) по уговору од 21.06.2013. године закљученог између Корпорације и сервисера "It Excellence" д.о.о. Београд.

Одложена пореска средства (рачун 278)

Одложена пореска средства у износу од 1.678 хиљада динара се односе на одложена пореска средства обрачуната по основу разлике између пореске и рачуноводствене амортизације у износу од 1.238 хиљада динара и по основу обрачунатих а неисплаћених отпремнина у износу од 440 хиљада динара, применом прописане пореске стопе од 15%.

Друга дугорочна резервисања (рачун 406)

Друга дугорочна резервисања у износу од 2.959 хиљада динара се односе на резервисања за отпремнине у износу од 2.255 хиљада динара и резервисања за јубиларне награде у износу од 704 хиљаде динара.

Обрачуни резервисања су извршени на дан 30.06. и 31.12.2013. године, од стране овлашћених актуара ангажованих на захтев Корпорације, за 45 запослених на основу података о полу запослених, старости, укупном радном стажу и интерном радном стажу у Корпорацији и оствареној заради.

Обавезе за премију, зараде и друге обавезе

Обавезе за премију, зараде и друге обавезе у износу од 369 хиљада динара се односе на обавезе према добављачима, уговорене а неизмирене у току 2013 године.

Неплаћене обавезе према добављачима се односе на Управу за заједничке послове републичких органа по основу рефундирања трошкова за коришћење пословног простора и утрошка електричне енергије, воде, грејања и изношења смећа у износу од 169 хиљада динара, SBV Solution по основу коришћења интернета у износу од 59 хиљада динара, Телеком Србија за трошкове фиксних и мобилних телефона у износу од 84 хиљаде динара и остале трошкове пословања у износу од 57 хиљада динара.

2.6. Позиције Биланса успеха

2.6.1. Приходи од премија осигурања и остали пословни приходи (групе рачуна 61, 64, 65)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Приходи од премија осигурања	372.294	365.412
Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања	25.997	27.282
Остали пословни приходи	<u>67</u>	<u>859</u>
Свега:	398.358	393.553

Приходи од премија осигурања од 372.294 хиљада динара се односе на фактурисану премију осигурања стамбених кредита која је уговорена између Корпорације и банке, умањену за износ премије која припада наредном обрачунском периоду (преносна премија) у складу са периодима покривања ризика из одговарајућих уговора.

На дан састављања биланса, 31. децембра 2013. године, фактурисана премија осигурања стамбених кредита је износила 721.269 хиљада динара а пасивна преносна премија (повећање обрачунате преносне премије у току године) је износила 348.975 хиљада динара. Веза, *Напомена 2.5.9.*

У складу са прилогом број 5. Уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, закљученим са пословним банкама, висина премије за кредите исказане у EUR може бити:

- 3,5% уколико је $80 < \text{LTV}$ рацио ≤ 90 ,
- 2,5% уколико је $70 < \text{LTV}$ рацио ≤ 80 ,
- 1,5% уколико је LTV рацио ≤ 70 .

Наведена висина премије се увећава: за 0,45% уколико је кредит индексиран у CHF, за 0,25% уколико корисник кредита нема плаћено животно осигурање, 0,5% уколико је предмет хипотеке објекат у изградњи, 0,15% уколико је предмет хипотеке објекат легализован на основу минималне техничке документације и за 0,5%, 1% или 1,50% уколико је степен кредитне задужености корисника кредита и солидарног дужника једнак или већи од 60%, 70% и 80%.

Висина премије се умањује за 0,15% уколико је кредит индексиран у RSD.

Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања од 25.997 хиљаде динара, односе се на једнократну накнаду за обраду кредитног захтева за осигурање стамбеног кредита, коју банка уплаћује Корпорацији на име административних трошкова, у износу од 30 EUR по захтеву за осигурање, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате, у складу са уговором Корпорације и банке.

Плаћање премије осигурања

Плаћање премије осигурања је уређено одредбама члана 20. Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита и члана 9. Уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита.

Одредбама члана 20. став 3. наведених правила и члана 9. став 11. овог уговора је предвиђено да у одређеним случајевима, Управни одбор Корпорације може одлучити да за осигурање кредита неће наплатити премију или да ће премију наплатити по нижој стопи од стопе утврђене одлуком Управног одбора Корпорације или на други одговарајући начин, у складу са одлуком Управног одбора Корпорације.

У складу са наведеним одредбама интерног општег акта Корпорације и уговора закљученог са банкама, Управни одбор Корпорације је:

- на основу одлуке од 09.11.2005. године, ослободио обавезе плаћања премије осигурања једно лице, и то као хиљадитог корисника кредита (по поднетом захтеву за осигурање стамбеног кредита бр. 1051) и

- на седници одржаној дана 02.02.2006. године, донео одлуку да се запослени у Националној корпорацији, који су у радном односу на неодређено време, приликом аплицирања за добијање стамбеног кредита:

1. ослобађају обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита и
2. да у случају престанка радног односа у Корпорацији, имају обавезу да плате пун износ премије осигурања.

Управни одбор Корпорације није образложио разлоге и потребу за доношење одлуке од 02.02.2006. године којом се запослени у Корпорацији ослобађају обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита.

Одлуком Управног одбора Корпорације од 25.03.2011. године, заведена под бројем 03-0268/2011, стављена је ван снаге одлука од 02.02.2006. године. Овом новом одлуком се:

1. ослобађају банке обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита за стамбене кредите одобрене запосленима у Корпорацији, који су у радном односу на неодређено време, али се
2. не утврђује више обавеза запослених као претходном одлуком, да у случају престанка радног односа у Корпорацији, имају обавезу да плате пун износ премије осигурања.

Нова одлука је донета са образложењем да је постојала потреба „... да се ослобађање од плаћања премије за запослене на неодређено време у Националној корпорацији уреди на целовит и трајан начин ...“.

У образложењу одлуке Управног одбора Корпорације од 25.03.2011. године нису дати разлози за ослобађање од плаћања премије за запослене, осим што је наведено да је постојала потреба да се ово ослобађање уреди на целовит и трајан начин, без образлагања оправданости и неопходности доношења одлуке.

Посебно, Управни одбор Корпорације није образложио разлоге и потребу за доношење ове одлуке којом више није предвиђена обавеза запослених, као претходном одлуком, да у случају престанка радног односа у Корпорацији, плате пун износ премије осигурања.

На основу наведеног, одлукама Управног одбора од 02.02.2006. и 25.03.2011. године, које, поред тога што нису оправдане и неопходне, стављени су у неравноправан положај корисници кредита који нису запослени у Корпорацији, јер они имају обавезу да плате пун износ премије осигурања, чиме је Управни одбор Корпорације злоупотребио своје овлашћење из члана 20. Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита.

На основу наведеног утврђено је:

Управни одбор Корпорације је одлукама од 02.02.2006. и 25.03.2011. године, ослободио запослене у Корпорацији од обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита а одлуком од 25.03.2011. године је додатно укинуо и обавезу запослених да у случају престанка радног односа у Корпорацији, плате пун износ премије осигурања, и тиме ставио у неравноправан положај кориснике кредита који нису запослени у Корпорацији, чиме је злоупотребио своје овлашћење из члана 20. Правила пословања Националне корпорације за осигурање стамбених кредита.

РИЗИК:

Одлукама Управног одбора Корпорације којима се запослени у Корпорацији ослобађају обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита, и тиме стављају у повлашћен положај у односу на остале кориснике кредита који имају обавезу да плате пун износ премије осигурања, повећава се ризик од умањеног поверења јавности у пословање Корпорације.

Препорука 10:

Препоручује се Управном одбору Корпорације да стави ван снаге своје одлуке којима се запослени у Корпорацији ослобађају обавезе плаћања премије осигурања стамбеног кредита, чиме је ставио у неравноправан положај остале кориснике кредита који имају обавезу да плате пун износ премије осигурања.

У поступку ревизије је утврђено да је на основу напред наведених одлука Управног одбора од 02.02.2006. и 25.03.2011. године, Корпорација у периоду од 04.09.2006. до 29.10.2013. године, одлукама одбора за осигурање кредита, ослободила запослене у Корпорацији обавезе плаћања премије осигурања по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара или изражено у валути од 67.636 EUR (34.577 EUR + 40.514 CHF или 33.059 EUR), и то:

Р. б.	Број захтева	Износ кредита	Валута	Субвенција	Премија ослобођена у %	Премија ослобођена у валути	Датум реализације кредита	Премија ослобође на у 000 динара	Датум седнице одбора
1	5660	54.300	CHF	НЕ	2,20	1.195	9/20/2006	60	9/4/2006
2	10094	75.000	EUR	ДА	2,75	2.062	2/16/2007	167	2/6/2007
3	11202	289.300	CHF	НЕ	4,70	13.597	3/12/2007	680	3/9/2007
4	12975	35.526	EUR	ДА	1,75	622	4/26/2007	50	4/20/2007
5	20442	44.447	EUR	ДА	1,75	777	9/28/2007	61	9/19/2007
6	22662	446.300	CHF	НЕ	4,20	18.744	11/5/2007	894	10/25/2007
7	42937	128.236	CHF	НЕ	4,70	6.027	11/28/2008	352	10/30/2008
8	46924	46.000	EUR	НЕ	3,00	1.380	6/5/2009	128	4/16/2009
9	53328	99.900	EUR	НЕ	4,25	4.246	1/18/2010	419	12/17/2009
10	53346	49.950	EUR	НЕ	4,25	2.123	12/30/2009	205	12/17/2009
11	53676	74.700	EUR	НЕ	3,75	2.801	1/12/2010	272	12/25/2009
12	54053	85.050	EUR	НЕ	3,75	3.189	2/3/2010	316	1/11/2010
13	56086	60.000	EUR	НЕ	3,75	2.250	4/14/2010	224	3/24/2010
14	56211	42.395	EUR	ДА	2,25	954	4/30/2010	95	3/29/2010
15	56966	161.650	EUR	НЕ	3,75	6.062	5/28/2010	624	4/23/2010
16	57935	20.000	EUR	НЕ	1,75	350	7/23/2010	37	5/27/2010
17	65545	52.000	EUR	НЕ	1,75	910	3/10/2011	94	2/25/2011
18	67418	51.300	EUR	НЕ	2,75	1.411	1/12/2012	149	5/10/2011
19	28148	43.219	CHF	НЕ	2,20	951	2/19/2008	50	6/28/2011
20	74954	30.000	EUR	ДА	3,00	900	5/9/2012	102	3/30/2012
21	74975	75.000	EUR	ДА	3,00	2.250	4/12/2012	251	4/2/2012
22	76656	33.711	EUR	ДА	2,50	843	7/12/2012	99	6/14/2012
23	78905	41.237	EUR	ДА	2,00	825	11/7/2012	85	10/18/2012
24	86307	31.088	EUR	ДА	2,00	622	1/22/2014	72	10/29/2013
Укупно								5.486	

Према напред наведеном, Корпорација је ослободила плаћања премије осигурања 22 запослена по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара или изражено у валути од 67.636 EUR, при чему су три запослена у Корпорацији ослобођена плаћања премије по два кредита, и то:

- директор сектора (в.д. директор Корпорације у периоду од 01.04.2010. до 02.12.2010. године), ослобођен плаћања премије у укупном износу од 624 хиљаде динара (6.369 EUR), по одлукама одбора за осигурање:

- 1) од 17.12.2009. године, по захтеву за осигурање бр. 53328 стамбеног кредита у износу од 99.900 EUR, за куповину стана у Београду и
- 2) од 17.12.2009. године, по захтеву за осигурање бр. 53346 стамбеног кредита у износу од 49.950 EUR, за куповину стана на Златибору, Чајетина;

- директор сектора (в.д. директор Корпорације у периоду од 30.08.2012. до 03.10.2013. године), ослобођен плаћања премије у укупном износу од 519 хиљада динара (6.027 CHF и 2.062 EUR), по одлукама одбора за осигурање:

- 1) од 06.02.2007. године, по захтеву за осигурање бр. 10094 стамбеног кредита у износу од 75.000 EUR, са субвенцијом у износу од 20.000 EUR, за куповину стана у Београду и
- 2) од 30.10.2008. године, по захтеву за осигурање бр. 42937 стамбеног кредита у износу од 128.236 CHF, за куповину стана у Београду.

- директор Корпорације у периоду од 04.06.2004. до 26.03.2010. године, ослобођен плаћања премије осигурања по два кредита, по одлукама одбора за осигурање од којих је једна позитивна а друга условна, и то по следећим одлукама одбора за осигурање:

- 1) од 09.03.2007. године, позитивном одлуком ослобођен премије у износу од 680 хиљада динара (13.597 CHF) по захтеву за осигурање бр. 11202 стамбеног кредита у износу од 289.300 CHF, за куповину стана у Београду и
- 2) од 30.12.2009. године, условном одлуком, ослобођен премије у износу од 8.100 EUR по захтеву за осигурање бр. 53848 стамбеног кредита у износу од 360.000 EUR, за куповину непокретности у оквиру туристичко-пословног објекта на Копаонику и то апартмана и таванског простора (апартмани у поткровљу).

Условна одлука одбора за осигурање од 30.12.2009. године, по захтеву бр. 53848 за осигурање стамбеног кредита, донета је уз обавезу достављања потребне документације. На дан 31.12.2013. године, четири године после доношења условне одлуке, статус ове одлуке није промењен, односно није донета ни позитивна одлука нити је условно осигурање накнадно одбијено.

Без обзира на условно осигурање, према одредбама Уговора о стамбеном кредиту бр. 108ХЛМ1-006189199 од 06.01.2010. године, који је корисник кредита, закључио са банком за куповину наведених непокретности на Копаонику, кредит из овог уговора је понуђен на осигурање Корпорацији и одобрен је кориснику кредита који је у моменту закључења уговора запослен код послодавца за чије запослене важе посебни услови у односу на стандардне услове: *без плаћања премије осигурања и уз нижу каматну стопу.*

На дан 31.12.2013. године, Корпорација је имала 611 условно осигураних кредита у износу од 26.984.658 EUR, од чега је 30 кредита у износу од 2.872.339 EUR, имало статус условно осигураних од 2 до 6 година.

Интерним актима Корпорације и процедурама није уређено поступање Корпорације у случајевима када статус условног осигурања стамбених кредита траје више година.

На основу наведеног утврђено је:

Интерним актима Корпорације и процедурама није уређено поступање Корпорације у случајевима када статус условног осигурања стамбених кредита траје више година.

Препорука 11:

Препоручује се Корпорацији да интерним процедурама уреди поступање у случајевима када статус условног осигурања стамбених кредита траје више година.

Највећи износ премије осигурања, чијег плаћања је ослобођен запослени у Корпорацији, је премија за саветника директора (члан Управног одбора Корпорације у периоду од 04.06.2004. до 26.05.2005. године), који је ослобођен плаћања премије у износу од 895 хиљада динара (18.745 CHF), по одлуци одбора за осигурање од 25.10.2007. године, по захтеву за осигурање бр. 22662 стамбеног кредита у износу од 446.300 CHF, за куповину стана у Београду.

На основу наведеног, Корпорација је на основу одлука Управног одбора од 02.02.2006. и 25.03.2011. године, ослободила три запослена обавезе плаћања премије осигурања по два стамбена кредита, једног запосленог на радном месту директора Корпорације и два запослена на радном месту директора сектора, у укупном износу од 1.823 хиљаде динара по позитивним одлукама за осигурање и 8.100 EUR по условној одлуци за осигурање.

У складу са наведеном одлуком Управног одбора корпорације од 02.02.2006. године, запослени у Националној корпорацији, који су у радном односу на неодређено време, у случају престанка радног односа у Корпорацији, имају обавезу да плате пун износ премије осигурања које су били ослобођени приликом аплицирање за добијање стамбеног кредита.

Међутим, Корпорација није у складу са овом одлуком, наплатила премију осигурања по 7 кредита, чијег је плаћања било ослобођено 6 запослених којима је престао радни однос у Корпорацији и то:

РБ	Број захтева	Радно место	Датум престанка радног односа	Износ премије на дан престанка радног односа		
				у EUR	у CHF	у 000 RSD
1	22662	саветник директора	30.03.2008.		18.745	983
2	46924	виши стручни сарадник	30.06.2009.	1.380		129
3	12975	руководилац одељења	17.03.2010.	622		62
4	11202	директор	26.03.2010.		13.597	948
5	53328	в.д. директора	14.12.2010.	4.246		450
6	53346	в.д. директора	14.12.2010.	2.123		225
7	53676	виши стручни сарадник	31.01.2011.	2.801		293
Укупно				11.172	32.342	3.091

Износ премије у динарима на дан престанка радног односа је обрачунат по средњем курсу Народне банке Србије за валуте EUR и CHF на дан престанка радног односа запосленог у Корпорацији.

На основу наведеног, Корпорација није наплатила премију осигурања по 7 кредита, од 6 запослених којима је престао радни однос у Корпорацији, у износу од 3.091 хиљаде динара, противно одлуци Управног одбора Корпорације од 02.02.2006. године.

Од запосленог, в.д. директора, коме је престао радни однос у Корпорацији дана 22.10.2013. године, није наплаћена премија осигурања по два стамбена кредита, у износима премије од 6.027 CHF и 2.062 EUR, у складу са одлуком Управног одбора Корпорације од 25.03.2011. године, којом више није предвиђена обавеза запосленог да плати пун износ премије осигурања у случају престанка радног односа у Корпорацији, као што је то било предвиђено одлуком Управног одбора Корпорације од 02.02.2006. године.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није наплатила премију осигурања по 7 кредита, од 6 запослених којима је престао радни однос у Корпорацији, у износу од 3.091 хиљаде динара, противно одлуци Управног одбора Корпорације од 02.02.2006. године.

Корпорација је ослободила обавезе плаћања премије осигурања 22 запослена у Корпорацији по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара.

Ослобађањем запослених у Корпорацији обавезе плаћања премије осигурања, Корпорација је овим запосленим учинила погодности које се сматрају зарадом из члана 14. Закона о порезу на доходак грађана²¹, која подлеже опорезивању порезом на доходак грађана по основу зараде.

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - испр., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 – одлука УС, 7/2012 – усклађени дин изн., 93/2012, 114/2012 - одлука УС, 8/2013 - усклађени дин изн., 47/2013, 48/2013 - испр., 108/2013, 6/2014 - усклађени дин изн. и 57/2014

Основицу пореза на зараду представља новчана вредност учињене погодности, коју утврђује исплатилац зараде у моменту када се давање врши, увећана за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање које из зараде плаћа запослени.

Међутим, Корпорација није извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности из члана 14. Закона о порезу на доходак грађана, ослобађањем 22 запослена у Корпорацији обавезе плаћања премије осигурања, у укупном износу од 5.486 хиљада динара.

У поступку ревизије, Корпорација је на дан 31.12.2013. године, извршила обрачун пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности из члана 14. Закона о порезу на доходак грађана, за 16 запослених који су у периоду од 01.01.2008. до 31.12.2013. године, ослобођени обавезе плаћања премије осигурања по 17 кредита, у укупном износу од 3.502 хиљаде динара. Обрачун је извршен у складу са одредбама члана 114. Закона о пореском поступку и пореској администрацији²², којим је предвиђен рок застарелости права на утврђивање и наплату пореза од пет година који тече од првог дана наредне године од године у којој је требало утврдити порез.

На дан састављања биланса, 31.12.2013. године, припадајуће обавезе из зарада, које нису обрачунате и уплаћене по напред наведеном основу су износиле укупно 4.511 хиљада динара, од чега се на глави дуг односи 2.388 хиљада динара (порез 600 хиљада динара, допринос за ПИО 1.099 хиљада динара, допринос за здравство 614 хиљада динара, допринос за незапослене 75 хиљада динара) а на камату на дуговани порез 2.123 хиљаде динара (за: порез 533 хиљада динара, допринос за ПИО 977 хиљада динара, допринос за здравство 546 хиљада динара, допринос за незапослене 67 хиљада динара).

За необрачунат и неплаћен порез, Корпорација је поступила противно одредбама члана 177. став 1. и 6. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација је ослободила плаћања премије осигурања 22 запослена по 24 осигурана кредита, за укупан износ премије осигурања од 5.486 хиљада динара, при чему није извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности из члана 14. Закона о порезу на доходак грађана, у износу од 4.511 хиљада динара, од чега се на глави дуг односи 2.388 хиљада динара а на камату односи 2.123 хиљаде динара, чиме је поступила противно одредбама члана 177. став 1. и 6. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

У циљу отклањања утврђене неправилности, Корпорација је у поступку ревизије, на основу одлуке в.д. директора бр. 1056 од 21.05.2014. године, извршила обрачун и уплату пореза по одбитку и припадајућих доприноса на зараде по основу учињених погодности за 15 запослених који су у периоду од 01.01.2009. до 26.05.2014. године, ослобођени обавезе плаћања премије осигурања по 16 кредита, у укупном износу од 3.171 хиљаде динара.

Обрачун је извршен у складу са роком застарелости права на утврђивање и наплату пореза, у укупном износу од 4.036 хиљада динара, од чега се на глави дуг односи 2.163 хиљаде динара (порез 541 хиљада динара, допринос за ПИО 997 хиљада динара, допринос за здравство 557 хиљада динара, допринос за незапослене 68 хиљада динара) а на камату на дуговани порез обрачунату до 26.05.2014. године се односи 1.873 хиљаде динара (за: порез 470 хиљада динара, допринос за ПИО 862 хиљаде динара, допринос за здравство 482 хиљаде динара, допринос за незапослене 59 хиљада динара).

Уплата наведених пореских обавеза у износу од 4.036 хиљада динара је извршена дана 26.05.2014. године (Извод са текућег рачуна бр. 96).

²² „Службени гласник РС“, бр. 80/2002, 84/2002 - испр., 23/2003 - испр., 70/2003, 55/2004, 61/2005, 85/2005 - др. закон, 62/2006 - др. закон, 63/2006 - испр. др. закон, 61/2007, 20/2009, 72/2009 - др. закон, 53/2010, 101/2011, 2/2012 - испр., 93/2012, 47/2013 и 108/2013

2.6.2. Резервисане штете неживотних осигурања (рачун 526)

Пословни (функционални) расходи износе 293.323 хиљаде динара и у целости се односе на резервисања за штете и друга резервисања неживотних осигурања за кредите доспеле у 2013. години, као и по основу доспелих кредита из претходних година.

Резервисане штете су обрачунате у току године 30. јуна и последњег дана у години 31. децембра 31.12.2013. године (годишњи обрачун), у складу са Правилником о начину обрачунавања преносних премија и резервисању штета Корпорације од 26.12.2013. године. Веза, *Напомена 2.5.10.*

2.6.3. Трошкови амортизације (рачун 530)

Трошкови амортизације износе 7.751 хиљаду динара, од чега се на амортизацију нематеријалних улагања односи 3.221 хиљада динара, опреме 3.130 хиљада динара и улагања у туђа основна средства 1.400 хиљада динара.

2.6.4. Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови (група рачуна 54 део)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови		
Трошкови материјала и основних средстава мале вредности	3.491	4.002
Трошкови горива и енергије	1.291	1.288
Трошкови производних услуга	2.462	2.021
Трошкови рекламе и пропаганде	337	393
Трошкови репрезентације	644	487
Трошкови осигурања запослених	96	94
Трошкови накнада, дажбине, таксе, порези	2.709	2.106
Трошкови платног промета	555	499
Трошкови непроизводних услуга	10.023	9.652
Остали нематеријални трошкови	<u>1.924</u>	<u>2.585</u>
Свега:	23.532	23.127

Финансијским планом Корпорације за 2013. годину, планирани су трошкови материјала, енергетских услуга и нематеријални трошкови у износу од 31.782 хиљада динара, а реализовани су у износу од 23.532 хиљаде динара. У структури ових трошкова најзначајнији износи се односе на:

Трошкове материјала и основних средстава мале вредности у износу од 3.491 хиљада динара. Највећи део ових трошкова чине трошкови канцеларијског материјала у износу од 1.848 хиљада динара а преостали део чине трошкови основних средстава чија је вредност мања од просечне зараде у износу од 874 хиљаде динара, трошкови хигијене од 568 хиљада динара и остали материјални трошкови од 201 хиљаде динара.

Трошкове производних услуга у износу од 2.462 хиљада динара. У структури ових трошкова највећи износи се односе на трошкове коришћења мобилних телефона у износу од 387 хиљада динара, фиксних телефона у износу од 607 хиљада динара и трошкове интернета од 777 хиљада динара, по основу примљених услуга од стране добављача Телеком Србија а.д. Београд.

Одлукама директора Корпорације о новчаној надокнади за употребу службених мобилних телефона од 4. октобра 2013. године и од 6. септембра 2012. године која је била на снази у периоду од 6. септембра 2012. до 4. октобра 2013. године, одобрена је месечна надокнада за коришћења службеног мобилних телефона запосленима у износу од хиљаду динара без пореза.

Изузетно, употреба службеног телефона директора Корпорације, директора Сектора за финансијско рачуноводствене послове, директора Сектора за правне, опште и кадровске послове, саветника, а за период од 4. октобра 2013. године и за директора Сектора за осигурање кредита и управљање ризиком се ограничава на износ од шест хиљада динара без пореза месечно за разговоре у земљи и петнаест хиљада динара у случају боравка у иностранству. Коришћење додатне картице од стране наведених лица, искључиво за потребе интернета ограничава се на десет хиљада без пореза месечно.

На основу наведених аката, којима је Корпорација нормативно уредила употребу мобилних телефона у 2013. години и признавање ових расхода на терет Корпорације, **иста није ускладила месечне трошкове коришћења мобилних телефона у складу са тачком 9. Закључка Владе 05 Број: 410-1808/2009 од 26. марта 2009. године, којим се препоручује између осталих и другим облицима организовања чији оснивач је Република Србија, да своје расходе ускладе са тач. 2-4. овог закључка, међу којима су и месечни трошкови коришћења мобилних телефона.**

Наиме, наведеним Закључком Владе, признавање месечних трошкова коришћења мобилних телефона, уређено је тако да се ови расходи одобравају, и то:

- за државне службенике на положају – прва група положаја и државне секретаре највише до износа од 5.000,00 динара;
- за државне службенике на положају – од друге до пете групе положаја највише до износа од 3.000,00 динара.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није уредила своје месечне трошкове коришћења мобилних телефона, у складу са Закључком Владе од 26. марта 2009. године.

Препорука 12:

Препоручује се Корпорацији да нормативно уреди употребу мобилних телефона и признавање месечних трошкова коришћења мобилних телефона на терет Корпорације, у складу са Закључком Владе од 26. марта 2009. године.

Трошкове накнада, дажбина, такси и пореза у износу од 2.709 хиљада динара, које чине трошкови накнада за грађевинско земљиште у износу од 1.381 хиљада динара и остали трошкови у износу од 1.328 хиљада динара - настали по основу судских спорова које Корпорација води против корисника кредита за које је платила штету банци.

Трошкове непроизводних услуга у износу од 10.023 хиљада динара. Највећи део ових трошкова се односи на трошкове одржавања рачунарских програма од 8.124 хиљаде динара, усавршавања запослених од 396 хиљада динара и трошкове осталих непроизводних услуга од 498 хиљада динара.

2.6.5. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови (група рачуна 55 део)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови		
Трошкови зарада, накнада зарада (бруто)	67.887	65.990
Трошкови доприноса на терет послодавца	12.152	11.531
Трошкови осталих личних примања	2.913	2.255
Трошкови учешћа у финансирању инвалида	349	307
Трошкови накнада за одржавања трудноће	67	309
Трошкови разлике зараде по Закону о утврђивању макс. зараде	<u>0</u>	<u>2.677</u>
Свега:	83.368	83.069

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани су у износу од 83.368 хиљада динара, од чега се на трошкове бруто зарада и накнада зарада односи 67.887 хиљада динара и трошкове доприноса који се обрачунавају на терет послодавца 12.152 хиљаде динара. Преостали износ ових трошкова се односи на накнаде трошкова превоза запослених на рад и са рада, трошкове службених путовања и остала давања запосленима.

Зараде и накнаде зарада се обрачунавају у складу са Законом о раду²³, Правилником о раду Корпорације, Правилником о систематизацији радних места Корпорације и уговором о раду, закљученим између Корпорације и запосленог. Основна зарада се утврђује на основу коефицијента посла који запослени обавља и вредности коефицијента коју утврђује директор својом одлуком. У периоду од 01.01. до 31.03.2013. године примењивана је вредност коефицијента у износу од 15.370 динара на основу Одлуке директора од 22.03.2012. године, а од 01.04. до 31.12.2013. године вредност коефицијента у износу од 15.670 динара по Одлуци директора од 05.04.2013. године.

Обрачун зарада Корпорација је уредила интерном процедуром од 10.05.2011. године.

Од укупног износа трошкова бруто зарада и накнада зарада од 67.887 хиљада динара, највећи износ се односи на трошкове по основу редовног рада у износу од 46.952 хиљаде динара, док се преостали износ односи на следеће основе исплате зараде и накнаде зарада:

Основ исплате	у 000 динара
Редован рад	46.952
Минули рад	2.035
Накнада за исхрану у току рада	4.416
Регрес за коришћење годишњег одмора	1.826
Стимулација	675
Дестимулација	(38)
Свега зарада:	55.866
Годишњи одмор	8.020
Државни и верски празници	2.281
Боловање до 30 дана	1.386
Остале накнаде	334
Свега накнаде зарада:	12.021
Укупно:	67.887

На основу одредаба члана 50. и 52. Правилника о раду Корпорације, директор Корпорације може запосленом, који обави поверене послове, у већем обиму од планираног, или пре рока одређеног посла, као и кад запослени оствари изузетне резултате, који се одражавају на укупно пословање Корпорације, доделити новчану стимулацију, највише до 50% од његове основне зараде, о чему доноси одлуку на предлог непосредног руководиоца запосленог.

У наставку се даје преглед исплаћене стимулације:

у 000 динара			
Ред. бр.	Назив радног места запосленог	Процент стимулације	Износ исплаћене стимулације
1.	Шеф кабинета	25%, 50%	245
2.	Стручни сарадник у сектору за рачуноводствено финансијске послове	20%, 50%	178
3.	Виши стручни сарадник за правне послове у осигурању	20%	50
4.	Стручни сарадник за правне послове у осигурању	20%	46
5.	Књиговођа	10%, 15%	43
6.	Виши стручни сарадник у сектору за осигурање кредита	20%	31
7.	Остале стимулације	10% - 25%	82
	Укупно стимулације		675

²³ „Службени гласник РС“, 24/2005, 61/2005, 54/2009 и 32/2013

Међутим, Корпорација није прописала интерним актима критеријуме за одређивање висине стимулације, коју директор опредељује запосленом у распону од 10% до 50% и увећава основну зараду.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није уредила интерним актима критеријуме за одређивање висине стимулације, коју директор опредељује запосленом и увећава основну зараду до 50%.

Препорука 13:

Препоручује се Корпорацији да интерним актима уреди критеријуме за одређивање висине стимулације, коју директор опредељује запосленом и увећава основну зараду до 50%.

На основу Прегледа коефицијената за послове који се обављају у Националној корпорацији, који је саставни део Правилника о раду Корпорације, утврђени су следећи коефицијенти послова радних места, и то:

Ред.бр.	Назив радног места	Коефицијент
1.	Директор	20-24
2.	Заменик директора	18-21
3.	Директор сектора	17-21
4.	Саветник	17-20
5.	Овлашћени динтерни ревизор у јавном сектору	7-10
6.	Координатор	10-14
7.	Самостални стручни сарадник	7-10
8.	Шеф Кабинета директора	7-10
9.	Виши стручни сарадник	6-9
10.	Стручни сарадник	5-8
11.	Пословни секретар	5-7
12.	Млађи стручни сарадник	5-7
13.	Књиговођа	3-5,5
14.	Администратор	3-5
15.	Возач	1-3
16.	Куир	1-3
17.	Кафе куварица	1-3

Висину припадајућег коефицијента за сваког запосленог утврђује директор Корпорације Решењем о утврђивању коефицијета зараде, а у оквиру утврђеног распона коефицијента за одређено радно место, на основу Правилника о раду, којим се не уређују параметри за одређивање висине коефицијента запосленог. На основу наведеног, практично се оставља директору да на основу сопствене процене одреди висину коефицијента, уместо да су интерним актима Корпорације уређени критеријуми за утврђивање висине коефицијената за запослене.

Поред наведеног, на основу Прегледа коефицијената послова који се обављају у Корпорацији, коефицијент посла се одређује и Анексом Уговора о раду, који директор закључује са запосленим.

На основу наведеног утврђено је да Корпорација није уредила својим интерним актима критеријуме за одређивање висине коефицијента посла у оквиру распона који је одређен Правилником о раду Корпорације.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није уредила својим интерним актима критеријуме за одређивање висине коефицијента посла у оквиру распона који је одређен Правилником о раду Корпорације.

Препорука 14:

Препоручује се Корпорацији да својим интерним актима уреди критеријуме за одређивање висине коефицијента посла у оквиру распона који је одређен Правилником о раду Корпорације.

Финансијским планом Корпорације за 2013. годину, на који је Влада Републике Србије дала сагласност дана 07.03.2013. године, планирана је маса зарада, накнада зарада и осталих личних примања у износу од 92.244 хиљада динара, а остварена је у износу од 83.368 хиљада динара.

У периоду од 01.01. до 31.12.2013. године, укупне нето зараде запослених у Корпорацији су 48.142 хиљаде динара а бруто зараде 67.887 хиљада динара.

Просечан број запослених у Корпорацији, према стању на крају године, је 44, просечна исплаћена месечна нето зарада по запосленом је 91 хиљада динара а просечна месечна бруто зарада је 129 хиљада динара.

2.6.6. Остали трошкови управе (група рачуна 53 део, 54 део, 55 део)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Остали трошкови управе		
Трошкови накнада по Уговору о делу	1.471	1.239
Трошкови накнада по Уговорима о прив. и пов. пословима	172	498
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	1.135	1.209
Трошкови накнада члановима Управног и Надзорног одбора	<u>3.479</u>	<u>3.541</u>
Свега:	6.257	6.487

Остали трошкови управе у износу од 6.257 хиљада динара се односе на трошкове накнада по основу закључених уговора са физичким лицима у износу 2.778 хиљада динара и трошкове накнада члановима Управног и Надзорног одбора у износу 3.479 хиљада.

Трошкови накнада по основу закључених уговора са физичким лицима, су следећи:

	у 000 динара
Основ утврђивања расхода	Износ
- Накнада по Уговору о делу	1.471
- Накнаде по Уговорима о привременим и повременим пословима	172
- Накнаде физичким лицима по основу осталих уговора	1.135
Укупно:	2.778

Трошкови накнада по уговору о делу у износу од 1.471 хиљаде динара се односе на ангажовање три овлашћена актуара за обрачун преносне премије, обрачун резервисања за штете и обрачун отпремнине запосленима и на ангажовање лица за обављање послова спремачице које није предвиђено актом о систематизацијом радних места.

Уговори о вршењу актуарских услуга закључени су након спроведених поступка јавне набавке мале вредности.

Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора у износу од 1.135 хиљада динара се односе на уговоре о ангажовању лица преко студенске задруге за вршење помоћних послова (скенирање документације и др). Уговор о вршењу услуга закључен је са студентском задругом „Задруга студената Универзитета у Београду“, Београд.

Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора у износу од 3.479 хиљада динара се односе на бруто накнаде за радно ангажовање на седницама Управног и Надзорног одбора, председника и чланова Управног и Надзорног одбора Корпорације.

Чланови Управног и Надзорног одбора имају право на накнаду трошкова превоза доласка на седнице од места пребивалишта до места седишта Корпорације и трошкови превоза за повратак до места пребивалишта, у висини стварних трошкова превоза у јавном саобраћају, односно у висини 10% прописане цене за литар погонског горива по пређеном километру уколико користе сопствени аутомобил.

Висина ових накнада одређена је Одлукама Управног одбора Корпорације, о накнади за радно ангажовање председника и чланова Управног и Надзорног одбора Корпорације од 09. марта 2010. године и Одлукама о допуни Одлука о накнади за радно ангажовање на седницама Управног и Надзорног одбора од 16. децембра 2012. године.

Према наведеним одлукама Управног одбора, износ накнаде за радно ангажовање на седницама Управног одбора и Надзорног одбора утврђен је за чланове Управног одбора у месечном нето износу од 33.638 динара, заменика председника Управног одбора од 40.366 динара, а за председника Управног и Надзорног одбора у месечном износу од 50.457 динара. Накнада члановима Управног одбора се исплаћује месечно, а накнада члановима Надзорног одбора по одржаној седници са припадајућим порезима и доприносима.

Накнаде члановима управног и надзорног одбора планиране су Финансијским планом за 2013. годину у бруто износу од 4.342 хиљада динара, а исплаћене су у бруто износу од 3.479 хиљада динара, од чега члановима Управног одбора у износу од 2.891 хиљаде динара а члановима Надзорног одбора у износу од 588 хиљада динара.

Исплаћене накнаде члановима Управног одбора Корпорације, у 2013. години су следеће:

у 000 динара					
Ред. бр.	Име и презиме	Функција у Управном одбору	Период за који је извршена исплата	Исплаћено за радно ангажовање	Исплаћено по основу трошкова превоза
1.	Дмитар Поповић	председник до 22.11.2013.	I-XI/2013	827	23
2.	Милош Ружић	председник од 22.11.2013.	XI, XII/2013	100	-
3.	Јован Јовановић	члан до 22.11.2013.	I-XI/2013	551	47
4.	Гордан Марковић	заменик до 22.11.2013.	I-XI/2013	661	12
5.	Горан Чолаковић	члан до 22.11.2013.	I-XI/2013	551	11
6.	Александра Којић	члан од 22.11.2013.	XI, XII/2013	67	-
7.	Владимир Ђокић	члан од 22.11.2013.	XI, XII/2013	67	-
8.	Мр Споменка Билић	члан од 22.11.2013.	XI, XII/2013	67	-
Укупно:				2.891	93

У току 2013. године одржане су три седнице Надзорног одбора. Исплаћене накнаде члановима Надзорног одбора Корпорације, у 2013. години су следеће:

у 000 динара					
Ред. бр.	Име и презиме	Функција у Надзорном одбору	Период за који је извршена исплата	Исплаћено за радно ангажовање	Исплаћено по основу трошкова превоза
1.	Тамара Благојевић	председник	I, IV, VIII/2013	230	-
2.	Паула Вукашиновић	члан	I, IV, VIII/2013	153	18
3.	Др Петар Мудринић	члан	I, IV, VIII/2013	153	4
4.	Миладин Мандић	члан	VIII/2013	52	3
Укупно:				588	25

2.6.7. Финансијски приходи (група рачуна 66 део)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2013.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Финансијски приходи		
Приходи од камата	929.465	1.166.982
Позитивне курсне разлике	<u>128.972</u>	<u>312.501</u>
Свега:	1.058.437	1.479.483

Финансијски приходи у износу од 1.058.437 хиљада динара се односе на приходе од камата по основу дугорочних и краткорочних државних хартија од вредности у власништву Корпорације и позитивне курсне разлике. Вега, *Напомене 2.5.3. и 2.5.5.*

Од укупних прихода од камата у 2013. години у износу од 929.465 хиљада динара, на дугорочне државне хартије од вредности се односи 852.151 хиљада динара а преостали износ од 77.314 хиљада динара се односи на краткорочне државне хартије од вредности, што је приказано у следећем прегледу:

	у 000 динара
Врста ХоВ / Врста прихода	Износ
<i>Дугорочне државне ХоВ</i>	
<i>А. Обвезнице старе девизне штедње</i>	<u>117.797</u>
Приходи по основу ефективне камате - доспеле обвезнице	16.937
Приходи по основу ефективне камате - недоспеле обвезнице	100.860
<i>Б. Обвезнице Републике Србије са купоном</i>	<u>195.530</u>
Приходи по основу купона	177.173
Приходи по основу ефективне камате	18.357
<i>В. Дугорочни државни записи</i>	<u>538.824</u>
Приходи по основу ефективне камате - доспели записи	233.440
Приходи по основу ефективне камате - недоспели записи	305.384
I УКУПНО - Приходи по основу дугорочних државних ХоВ:	<u>852.151</u>
<i>Краткорочне државне ХоВ</i>	
Приходи по основу ефективне камате - доспели записи	62.206
Приходи по основу ефективне камате - недоспели записи	15.108
II УКУПНО - Приходи по основу краткорочних државних ХоВ:	<u>77.314</u>
III УКУПНО - ПРИХОДИ ОД КАМАТА ПО ОСНОВУ ДРЖАВНИХ ХоВ	<u>929.465</u>

2.6.8. Финансијски расходи (група рачуна 56 део)

Финансијски расходи у износу од 30.595 хиљада динара се највећим делом односе на негативне курсне разлике обрачунате у 2013. години у износу од 30.554 хиљаде динара. Корпорација врши обрачун курсних разлика на дан 30.06. и на дан 31.12. по основу усклађивања: дугорочних хартија од вредности деноминованих у еврима, девизних потраживања за плаћене ануитете по осигураним стамбеним кредитима и стања средстава на девизним рачунима. Поред наведеног, Корпорација врши обрачун курсних разлика по основу доспећа дугорочних хартија од вредности деноминованих у еврима, доспећа купона на обвезнице Републике Србије деноминоване у еврима као и по основу купопродаје девиза од Народне банке Србије.

2.6.9. Порез на добитак (рачун 721)

У Пореском билансу Корпорације за период 01.01-31.12.2013. године, пореска основица исказана је у износу од 81.947 хиљада динара, док утврђена обавеза порез на добит за 2013.

годину у пореској пријави износи 12.231 хиљада динара (31.12.2012. године: 144.349 хиљада динара), и то:

	у 000 динара
Добит пословне године	1.014.122
Кamate због неблагоприятно плаћених пореза	10
Отпремнине обрачунате, а неисплаћене	1.058
Отпремнине обрачунате, а исплаћене	(924)
Обрачуната амортизација у финансијским извештајима	7.751
Обрачуната амортизација за пореске сврхе	(7.415)
Дугорочна резервисања која се не признају у пореском билансу	704
Приходи од камата по основу дужничких ХоВ Републике Србије	(929.465)
Приходи по основу неискоришћених дугорочних резервисања	(3.894)
Пореска основица	81.947
Обрачунат порез по стопи од 15%	12.292
Ослобађања по основу пореског кредита за основна средства	(61)
Пореска обавеза на дан 31. децембар	12.231

Укупно уплаћене аконтације пореза на добит у 2013. години износе 217.210 хиљада динара, обрачунат порез за 2013. годину износи 12.231 хиљада динара, а потраживања за више плаћен порез на добитак износе 204.979 хиљада динара.

У складу са изменама Закона о порезу на добит правних лица²⁴, које се примењују на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев за 2013. годину, одредбама члана 25. став 2. прописано је да приход који резидентни обвезник оствари од камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република Србија, не улази у пореску основицу. Обзиром на напред наведено, обавеза по основу пореза на добит у 2013. години у односу на 2012. годину је значајно мања, када је износила 144.349 хиљада динара.

2.6.10. Остале позиције биланса успеха

Остали трошкови спровођења осигурања (група рачуна 53 део, 54 део, 55 део)

Остали трошкови спровођења осигурања у износу од 1.762 хиљада динара се односе на трошкове резервисања за отпремнине због одласка у пензију у износу од 1.058 хиљада динара и на трошкове резервисања за јубиларне награде у износу од 704 хиљаде динара. Веза, *Напомена 2.5.12.4.*

Приходи од усклађивања вредности имовине и остали приходи (група рачуна 67)

Приходи од усклађивања вредности имовине и остали приходи у износу од 3.915 хиљада динара се односе на *приходе од укидања дугорочних резервисања* у износу од 3.894 хиљаде динара и *остале непоменуте приходе* у износу од 21 хиљаде динара.

2.7. Управљање ризицима

Руководство и Управни одбор Корпорације су одговорни за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле, у чијем је саставу и управљање ризицима.

Корпорација је успоставила интерне контроле у главним пословним процесима узимајући у обзир најзначајније ризике, али **није интерним актима утврдила ризике којима је изложена у свом пословању и нема усвојену стратегију за управљање ризицима.**

²⁴ „Службени гласник РС“, бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002 – др. закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013 и 108/2013

Међутим, Корпорација предузима мере и иницијално уводи активности које се односе на доношење стратегије за управљање ризицима и сачињавање регистра ризика.

Корпорација врши идентификацију и процену изложености ризицима у свом пословању, од којих су најзначајнији ризици у пословању Корпорације обелодањени у Напоменама уз финансијске извештаје и Извештају о пословању за 2013. годину, и то: ризик осигурања; финансијски ризици, који обухватају ризик ликвидности и тржишни ризик (каматни, валутни, ризик од промене цена хартија од вредности, ризик од промене цена некретнина); и оперативни ризик.

Ризик осигурања представља главни ризик којем је Корпорација изложена у обављању своје делатности, који подразумева да се износ и временски оквир плаћања по основу наступања осигураних случајева разликују од очекивања. Циљ Корпорације је да обезбеди постојање довољног износа средстава резерви за покриће преузетих обавеза по осигураним кредитима, као и да у сваком тренутку располаже тачним и ажурним подацима о кредитима за које се потенцијално може покренути поступак наплате по полиси осигурања услед неуредног измиривања обавеза од стране корисника кредита.

Ризик од промене цена некретнина представља тржишни ризик са којим је Корпорација изложена у погледу пада цена некретнина на тржишту. Корпорација је развила индекс цена непокретности ДОМех и у циљу заштите од ризика пада цена некретнина и редовно прати осцилације цена. Корпорација сагледава утицај ризика пада цена некретнина на тржишту, због уоченог тренда обезвређивања вредности заложених непокретности у поступцима продаје заложених непокретности од стране банака. У циљу смањења изложености овом ризику, Корпорација условљава продају хипотековане непокретности од стране банака односно исплату нето губитка по основу полисе осигурања, претходном сагласношћу на утврђену тржишну вредност односно цену по којој се непокретност продаје у вансудском поступку принудне наплате.

Валутни ризик обухвата ризик од промене вредности валутно индексираних финансијских инструмената и ризик од промене вредности портфолиа осигураних кредита Корпорације услед промена девизних курсева. Корпорација је у 2013. години повећала улагања у валутно индексирани државне хартије од вредности, и на дан 31.12.2013. године ови пласмани чине око 67% укупне активе Корпорације, што смањује изложеност девизном ризику у односу на преузете обавезе по осигураним стамбеним кредитима исказаних у валути. Други аспект валутног ризика, односи се на промене висине укупне осигуране суме услед промене валутне структуре портфолиа осигураних кредита, при чему раст вредности валуте CHF у односу на EUR има изузетно велики утицај на висину осигураног портфолиа а самим тим и на висину законом прописаног потребног капитала. Корпорација примењује за 0,45% вишу премијску стопу за кредите индексирани у CHF валути.

Оперативни ризик је ризик да ће доћи до губитка који би проистекао из пада информационог система, људских грешака, проневера или спољних догађаја. Корпорација утиче на смањење оперативног ризика закључивањем уговора о одржавању свих софтверских апликативних решења преко којих се обавља пословање Корпорације према клијентима, са спољним ИТ кућама. У циљу смањења овог ризика који проистиче из људских грешака и евентуалних злоупотреба, Корпорација управља ефективном организационом структуром, интерним процедурама, поделом дужности, обуком особља, као и контролом кроз сваку фазу процеса рада.

Ризик усклађености пословања са прописима представља вероватноћу настанка губитака проистеклих из неусклађености пословања и аката друштва са прописима, уговора који се не могу у целини или делимично извршити, као и могућих губитака из судских спорова. У поступку ревизије утврђено је да иако Корпорација обавља делатност неживотног осигурања, у свом пословању само делимично примењује одређене одредбе Закона о осигурању које се односе на друштва за осигурање. Такође, Народна банка Србије не врши надзор над радом Корпорације у области осигурања, што указује на високу изложеност овом ризику. Веза, *Напомена 2.1.с)*

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није интерним актима утврдила ризике којима је изложена у свом пословању и нема усвојену стратегију за управљање ризицима.

Препорука 15:

Препоручује се Корпорацији да усвоји регистар ризика којима је изложена у свом пословању и да усвоји стратегију за управљање ризицима.

2.8. Јавне набавке

Важећим Правилником о организацији и систематизацији радних места у Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита од 15. марта 2011. године, послови јавних набавки су организовани у оквиру Сектора за правне, опште и кадровске послове.

Послове јавних набавки обавља један запослени који поседује сертификат за службеника за јавне набавке које је издала Управа за јавне набавке, у складу са одредбама члана 97. претходно важећег Закона о јавним набавкама²⁵.

Планиране јавне набавке

Директор Корпорације је дана 12. фебруара 2013. године, донео План јавних набавки Корпорације за 2013. годину, који је измењен и допуњен дана 14. маја 2013. године.

Планом јавних набавки добара, услуга и извођења радова Корпорације за 2013. годину, укључујући измене и допуне, Корпорација је предвидела спровођење укупно 29 врста јавних набавки, од чега 15 јавних набавки добара, 13 јавних набавки услуга и 1 јавну набавку радова. Процењена вредност јавних набавки добара је 11.195 хиљада динара, јавних набавки услуга 12.670 хиљада динара и радова 10.000 хиљада динара, што укупно износи 33.865 хиљада динара.

Корпорација је у 2013. години планирала и спровођење осталих набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује сагласно одредбама члана 39. став 2. важећег Закона о јавним набавкама²⁶, у вредности од 1.403 хиљада динара без пореза на додату вредност (ПДВ).

Финансијским планом за 2013. годину од 14. фебруара 2013. године, на који је Влада дала сагласност дана 7. марта 2013. године, планирана су средства за набавку добара, услуга и улагања у туђа основна средства, и то:

- у оквиру *трошкова добара* од 7.794 хиљада динара, планирана су средства за набавку рачунара и рачунарске опреме у износу од 2.844 хиљада динара, софтвера (изнајмљивање лиценци за коришћење антивирус програма и откуп софтверских лиценци MS Office пакета) од 600 хиљада динара, потрошног канцеларијског материјала од 720 хиљада динара, канцеларијске опреме у износу од 1.950 хиљада динара, средства за хигијену у износу од 1.200 хиљада динара, стручне литературе од 480 хиљада динара;
- у оквиру *трошкова услуга* од 15.122 хиљада динара, планирана су средства за услуге маркетинга и пропагандног материјала од 600 хиљада динара, консултантске, ревизорске и актуарске услуге од 4.082 хиљада динара, одржавање информационог система са новим модулом софтверског решења портала и рачунарске опреме од 9.720 хиљада динара и услуге израде пројектно-техничке документације од 720 хиљада динара.

Поред наведеног, Финансијским планом за 2013. годину, Корпорација је планирала улагања у основна средства у износу од 14.910 хиљада динара, нематеријална улагања 4.680 хиљада динара и улагања у туђа основна средства 12.000 хиљада динара, што укупно износи 31.590 хиљада динара.

²⁵ „Службени гласник РС“, бр. 116/ 2008

²⁶ „Службени гласник РС“, бр. 124/ 2012

Корпорација је донела процедуру којом је уређено поступање у пословима набавки под називом Правилник о јавним набавкама у Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита од 4. новембра 2013. године, којом се дефинишу критеријуми и начин избора добављача добара и услуга, уобичајене артикле и услуге; поступак набавке добара и услуга; начин обраде понуда и одабир понуђача у складу са Законом о јавним набавкама.

Спроведене јавне набавке

У 2013. години Корпорација је спровела 24 поступка јавних набавки по којима је закључено је укупно 27 Уговора о јавним набавкама, од чега 21 уговор о јавним набавкама мале вредности и 6 уговора велике вредности, у вредности од 17.785 хиљада динара без ПДВ. Од наведеног износа, на поступке јавних набавки који су покренути у току 2012. години (2 преговарачка поступака без објављивања јавног позива и 1 поступак јавне набавке мале вредности) односи се 2.210 хиљада динара.

Поред наведеног, у току 2014. године закључена су још 2 уговора о јавним набавкама у вредности од 5.664 хиљада динара без ПДВ, а који се односе на поступке јавних набавки који су покренути у 2013. години.

У поступку ревизије, ревидиран је један отворени поступак јавне набавке радова, 6 преговарачких поступака јавних набавки без објављивања јавног позива и 6 поступака јавних набавки мале вредности (од укупно 19), од којих су **код свих 6 преговарачких поступака јавних набавки без објављивања јавног позива утврђене неправилности и то следеће:**

1) ЈН бр. 32/12-Услуга одржавања и дораде софтверског решења портала

Одлуком в.д. директора од 5. децембра 2012. године покренут је преговарачки поступак јавне набавке без објављивања јавног позива сагласно члану 24. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, са привредним друштвом „PSC“ д.о.о. Београд. Предмет јавне набавке је услуга одржавања и дораде софтверског решења портала укупне процењене вредности 250 хиљада динара без ПДВ.

Корпорација је у Одлуци о покретању поступка јавне набавке образложила предмет јавне набавке и навела разлоге за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива чињеницом да је софтверско решење портала развило привредно друштво „Racom Internet“ д.о.о. Ниш, да је поменуто привредно друштво своја ауторска права пренело на привредно друштво „PSC“ д.о.о. Београд, те да је неопходно у случају свих измена и додатних услуга ангажовати поменуто привредно друштво.

Извештајем о стручној оцени понуда од 18. децембра 2012. године, Комисија је констатовала да је понуда привредног друштва „PSC“ д.о.о. Београд исправна и одговарајућа и да из разлога постојања само једне понуде није вршена евалуација и рангирање понуде и предложила је директору да уговор о јавној набавци додели овом понуђачу.

Одлуком о избору најповољније понуде од 19. децембра 2012. године, в.д. директор је доделио уговор о јавној набавци услуга одржавања и дораде софтверског решења портала понуђачу „PSC“ д.о.о. Београд, сагласно предлогу комисије из Извештаја о стручној оцени понуда.

Уговор о одржавању и дорадама софтверског решења портала са привредним друштвом PSC" д.о.о. Београд је закључен дана 9. јануара 2013. године у вредности од 250 хиљада динара, без ПДВ.

У поступку ревизије је утврђено да у спроведеном преговарачком поступку јавне набавке без објављивања јавног позива број 32/12, услуге одржавања и дораде софтверског решења портала у вредности од 250 хиљада динара, Корпорација није обезбедила доказ да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, супротно одредбама члана 24. став 5. претходног Закона о јавним набавкама.

2) *ЈН бр. 33/12-Услуга одржавања информационог система са новим (DMS) модулом*

Одлуком в.д. директора од 6. децембра 2012. године, покренут је преговарачки поступак јавне набавке без објављивања јавног позива сагласно члану 24. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, са привредним друштвом „It Excellence“ д.о.о. Београд. Предмет јавне набавке је услуга одржавања информационог система са DMS модулом укупне процењене вредности 1.600 хиљада динара без ПДВ.

Корпорација је у Одлуци о покретању поступка јавне набавке образложила предмет јавне набавке и навела разлоге за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива чињеницом да је информациони систем са DMS модулом, развило привредним друштвом "It Excellence" д.о.о. Београд, да је исто титулар искључивог права (ауторско право), те да је неопходно у случају свих измена и додатних услуга ангажовати поменуто привредно друштво.

Извештајем о стручној оцени понуда од 18. децембра 2012. године, Комисија је констатовала да је понуда привредног друштва "It Excellence" д.о.о. Београд исправна и одговарајућа и да из разлога постојања само једне понуде није вршена евалуација и рангирање понуде и предложила је директору да уговор о јавној набавци додели овом понуђачу.

Одлуком о избору најповољније понуде од 19. децембра 2012. године, в.д. директор је доделио уговор о јавној набавци услуга одржавања информационог система са DMS модулом понуђачу "It Excellence" д.о.о. Београд, сагласно предлогу комисије из Извештаја о стручној оцени понуда.

Уговор о одржавању информационог система са DMS модулом са привредним друштвом "It Excellence" д.о.о. Београд је закључен дана 9. јануара 2013. године у вредности од 1.600 хиљада динара, без ПДВ.

У поступку ревизије је утврђено да у спроведеном преговарачком поступку јавне набавке без објављивања јавног позива број 33/12, услуге одржавања информационог система са DMS модулом у вредности од 1.600 хиљада динара, Корпорација није обезбедила доказ да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, супротно одредбама члана 24. став 5. претходног Закона о јавним набавкама.

3) *ЈН бр. 06/13-Услуга одржавања и дорада софтверског решења портала*

Одлуком в.д. директора од 5. марта 2013. године покренут је преговарачки поступак јавне набавке без објављивања јавног позива број ЈН 06/13, сагласно члану 24. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, са привредним друштвом „PSC“ д.о.о. Београд. Предмет јавне набавке је услуга одржавања и дорада софтверског решења портала укупне процењене вредности 850 хиљада динара без ПДВ.

Корпорација је у Одлуци о покретању поступка јавне набавке образложила предмет јавне набавке и навела разлоге за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива чињеницом да је софтверско решење портала, развило привредно друштво „Расом Internet“ д.о.о. Ниш по Уговору о изради и имплементацији софтверског решења портала од 27. априла 2007. године закљученом након спроведеног поступка јавне набавке мале вредности.

Уговором о уређивању међусобних односа закљученом између привредног друштва „Расом Internet“ д.о.о. Ниш, као матичног предузећа и привредног друштва „PSC“ д.о.о. Београд, као зависног предузећа, од 2. јула 2007. године, привредно друштво „Расом“ д.о.о. Ниш је дало на располагање све потребне расположиве ресурсе „PSC“ д.о.о. Београд, а по Уговору о преносу права интелектуалне својине од 31. децембра 2008. године је своја ауторска права пренело на привредно друштво "PSC" д.о.о. Београд, тако да је исто титулар искључивог права (ауторско право), и да је неопходно у случају свих измена и додатних услуга ангажовати поменуто привредно друштво.

Извештајем о стручној оцени понуда од 11. априла 2013. године, Комисија је констатовала да је понуда привредним друштвом "PSC" д.о.о. Београд исправна и одговарајућа и да из разлога

постојања само једне понуде није вршена евалуација и рангирање понуде и предложила је директору да уговор о јавној набавци додели овом понуђачу.

Одлуком о избору најповољније понуде од 19. априла 2013. године, в.д. директор је доделио уговор о јавној набавци услуга одржавања и дорада софтверског решења портала понуђачу "PSC" д.о.о. Београд, сагласно предлогу комисије из Извештаја о стручној оцени понуда.

Уговор о одржавању и дорадама софтверског решења портала закључен је са привредним друштвом „PSC” д.о.о. Београд дана 9. маја 2013. године у вредности од 850 хиљада динара, без ПДВ.

У поступку ревизије је утврђено да у спроведеном преговарачком поступку јавне набавке без објављивања јавног позива број 06/13, услуге одржавања и дораде софтверског решења портала у вредности од 850 хиљада динара, Корпорација није обезбедила доказ да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, супротно одредбама члана 24. став 5. претходног Закона о јавним набавкама.

4) ЈН бр. 07/13-Услуга одржавања информационог система са новим (DMS) модулом

Одлуком в.д. директора од 6. марта 2013. године покренут је преговарачки поступак јавне набавке без објављивања јавног позива број ЈН 07/13, сагласно члану 24. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, са привредним друштвом „It Excellence“ д.о.о. Београд. Предмет јавне набавке је услуга одржавања информационог система са DMS модулом укупне процењене вредности 5.650 хиљада динара без ПДВ.

Корпорација је у Одлуци о покретању поступка јавне набавке образложила предмет јавне набавке и навела разлоге за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива и то да је постојећи информациони систем са ДМС модулом, развило привредно друштво "It Excellence" д.о.о. Београд, да је исто титулар искључивог права (ауторско право), те да је неопходно у случају свих измена и додатних услуга ангажовати поменуто привредно друштво. Решењем в.д. директора од 15. априла 2013. године, образована је комисија за јавну набавку.

Извештајем о стручној оцени понуда од 17. априла 2013. године, Комисија је констатовала да је понуда привредним друштвом "It Excellence" д.о.о. Београд исправна и одговарајућа.

Одлуком о избору најповољније понуде од 19. априла 2013. године, в.д. директор је доделио уговор о јавној набавци услуга одржавања информационог система са DMS модулом понуђачу "It Excellence" д.о.о. Београд, сагласно предлогу комисије из Извештаја о стручној оцени понуда.

Уговор о одржавању информационог система са DMS модулом са привредним друштвом "It Excellence" д.о.о. Београд закључен је дана 07.05.2013. године у вредности од 5.636 хиљада динара, без ПДВ.

У поступку ревизије је утврђено да у спроведеном преговарачком поступку јавне набавке без објављивања јавног позива број 07/13, услуге одржавања информационог система са DMS модулом у вредности од 5.636 хиљада динара, Корпорација није обезбедила доказ да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, супротно одредбама члана 24. став 5. претходног Закона о јавним набавкама.

5) ЈН бр. 18/13-Услуга одржавања и дорада софтверског решења портала

Одлуком в.д. директора од 27. августа 2013. године покренут је преговарачки поступак јавне набавке без објављивања позива за подношење понуда број ЈН 18/13, сагласно одредбама члана 36. став 1. тачка 2) новог Закона о јавним набавкама, са привредним друштвом „PSC Mobile Solutions“ д.о.о. Београд. Предмет јавне набавке је услуга одржавања и дорада софтверског решења портала укупне процењене вредности 496 хиљада динара без ПДВ.

Корпорација је у Одлуци о покретању поступка јавне набавке образложила предмет јавне набавке и навела разлоге за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива чињеницом да је привредно друштво „PSC Mobile Solutions“ д.о.о. Београд, титулар искључивог права (ауторско право) на софтверском решењу портала, те да би уговарање

одржавања и дорада предметног софтвера са другим понуђачем повредило искључива права аутора и нанела штету како наручиоцу због кршења туђих искључивих права, тако и аутору, чија би искључива права била нарушена.

Уговором о уступању ауторског права на софтверском решењу портала од 25. јуна 2013. године привредно друштво "PSC" д.о.о. Београд, је уступило своја ауторска права на софтверском решењу портала Корпорације привредном друштву "PSC Mobile Solutions" д.о.о. Београд.

Извештајем о стручној оцени понуда од 3. октобра 2013. године, Комисија је констатовала да будући да се ради о преговарачком поступку јавне набавке без објављивања позива за подношење понуда са једним понуђачем није вршено рангирање понуда, па предлаже директору да уговор о јавној набавци додели овом понуђачу.

Одлуком о додели уговора од 4. октобра 2013. године, в.д. директор је доделио уговор о јавној набавци Услуга одржавања и дорада софтверског решења портала, понуђачу „PSC Mobile Solutions“ д.о.о. Београд, сагласно предлогу комисије из Извештаја о стручној оцени понуда, која је објављена на интернет страници наручиоца истог дана.

Уговор о одржавању и дорадама софтверског решења портала закључен је са привредним друштвом „PSC Mobile Solutions“ д.о.о. Београд дана 24. октобра 2013. године у вредности од 496 хиљада динара, без ПДВ.

Пре почетка преговарачког поступка, Корпорација се у складу са одредбама члана 36. став 2. Закона о јавним набавкама, обратила Управи за јавне набавке са захтевом од 12.08.2013. године за мишљење о основаности примене преговарачког поступка без објављивања позива за подношење понуда.

По наведеном захтеву, Корпорација је добила мишљење од Управе за јавне набавке, бр. 011-00-1015/13 од 05.11.2013. године, у коме се наводи следеће: ”Увидом у допис и прилоге које сте нам доставили, уз њега, утврдили смо да су за предметну набавку испуњени услови за примену преговарачког поступка без објављивања позива за подношење понуда у складу са чланом 36. став 1. тачка 2) Закона. ... Поред тога, указујемо да је наручилац обавезан да, у складу са чланом 36. став 8. Закона, обезбеди да уговорена цена у преговарачком поступку не буде већа од уговорене тржишне цене и да са дужном пажњом прверава квалитет предмета јавне набавке.”

У поступку ревизије је утврђено да у спроведеном преговарачком поступку јавне набавке без објављивања позива за подношење понуда број 18/13, услуге одржавања и дораде софтверског решења портала у вредности од 496 хиљада динара, Корпорација није обезбедила доказ да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, супротно одредбама члана 36. став 8. важећег Закона о јавним набавкама.

б) ЈН бр. 14/13– *Набавка услуга израда новог модула информационог система (аналитика)*

Набавка услуга израде новог модула информационог система (аналитика), процењене вредности 4.032 хиљада динара, спроведена је у 2013. години у преговарачком поступку без објављивања позива за подношење понуда, на основу одредаба члана 36. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама. Наиме, у Одлуци о покретању наведеног преговарачког поступка од 6. августа 2013. године, Корпорација је као разлог за његову примену навела да предметну набавку може да изврши само један понуђач, “It Excellence” д.о.о. Београд који је имплементирао и урадио развој софтвера BIS (програм пакет за прикупљање и обраду информација) по основном уговору од 4. јула 2006. године, као и да с обзиром на сложеност пословних процеса Корпорације, BIS представља јединствен и изузетно комплексан информациони систем због чега његово одржавање, усаглашавање са изменама законских прописа и подршку за коришћење не може да обави други партнер осим наведеног конзорцијума који је извео иницијални пројекат.

Корпорација је после спроведеног преговарачког поступка за који је позив за учешће упућен само понуђачу “It Excellence”, у коме је утврђена коначна вредност понуде од 3.375 хиљада

динара без ПДВ, закључила уговор са истим добављачем дана 13. септембра 2013. године. Предмет уговора је израда и одржавање новог модула информационог система (аналитика). У складу са уговором, Корпорација је извршила уплату од 4.050 хиљада динара са ПДВ.

Пре почетка преговарачког поступка, Корпорација се у складу са одредбама члана 36. став 2. Закона о јавним набавкама, обратила Управи за јавне набавке са захтевом од 09.07.2013. године за мишљење о основаности примене преговарачког поступка без објављивања позива за подношење понуда.

По наведеном захтеву, Корпорација је добила мишљење од Управе за јавне набавке у коме се наводи следеће: "Увидом у допис и прилоге које сте нам доставили, уз њега, утврдили смо да су за предметну набавку испуњени услови за примену преговарачког поступка без објављивања позива за подношење понуда у складу са чланом 36. став 1. тачка 2) Закона. ... Поред тога, указујемо да је наручилац обавезан да, у складу са чланом 36. став 8. Закона, обезбеди да уговорена цена у преговарачком поступку не буде већа од уговорене тржишне цене и да са дужном пажњом прверава квалитет предмета јавне набавке."

У поступку ревизије је утврђено да у спроведеном преговарачком поступку јавне набавке без објављивања позива за подношење понуда број 14/13, услуге израде новог модула информационог система (аналитика), у вредности од 3.375 хиљада динара, Корпорација није обезбедила доказ да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, супротно одредбама члана 36. став 8. важећег Закона о јавним набавкама.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није обезбедила да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене, код 6 спроведених преговарачких поступака јавних набавки без објављивања позива за подношење понуда, укупне вредности закључених уговора од 12.207 хиљада динара, од чега код 4 поступка јавне набавке у вредности од 8.336 хиљада динара супротно одредбама члана 24. став 5. претходног Закона о јавним набавкама²⁷ и код 2 поступка јавне набавке у вредности од 3.871 хиљаде динара супротно одредбама члана 36. став 8. важећег Закона о јавним набавкама²⁸.

2.9. Судски спорови

Корпорација на дан 31. децембра 2013. године учествује у 23 судска спора као активно или пасивно легитимисана страна, од којих је у 22 предмета тужилац/извршни поверилац, а у једном предмету је тужена страна.

1. Корпорација као тужилац /извршни поверилац (активно легитимисана страна)

Укупна вредност 22 судска спора у којима се Корпорација појављује као регресни тужилац на дан 31. децембра 2013. године износи 40.468 хиљаде динара без законске затезне камате и трошкова поступка, и то:

у 000 динара					
Судски спорови у којима је Корпорација тужилац		Судски спорови у којима је Корпорација извршни поверилац		Укупно	
број	износ	број	износ	број	износ
21	39.956	1	512	22	40.468

Судски спорови у којима је Корпорација тужилац се односе на регресне тужбе, применом одредбе законске суброгације из члана 300. Закона о облигационим односима²⁹, за износ који представља 75% нето губитка исплаћеног банци за који Корпорација није обештећена после продаје хипотековане непокретности.

²⁷ „Службени гласник РС“, бр. 116/ 2008

²⁸ „Службени гласник РС“, бр. 124/ 2012

²⁹ „Службени лист СФРЈ“, бр. 29/1978, 39/1985, 45/1989 – одлука УСЈ и 57/1989, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/1993 и „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 – Уставна повеља

На основу издатих полиса осигурања, Корпорација је у обавези да банкама исплати уговорену суму осигурања ради покрића штете (нето губитак банке) за оне кориснике стамбених кредита који нису редовно измиривали своје обавезе по основу закљученог уговора о кредиту са банкама.

Уколико потраживање банке по основу ненаплаћене главнице и свих документованих трошкова превазилази наплаћену суму по основу реализације свих инструмената обезбеђења, Корпорација покрива 75% од оствареног нето губитка банке.

Када Корпорација, по захтеву банке, намири банци дуговање корисника кредита у висини од 75% оствареног нето губитка банке, на Корпорацију по закону у том износу прелази потраживање банке према кориснику кредита. У таквим случајевима корисници стамбених кредита су у обавези да уместо банци, плате (рефундирају) плаћени износ Корпорацији, а уколико то не учине, Корпорација подноси регресне тужбе надлежним судовима како би намирила своја потраживања по овом основу.

Током 2012. и 2013. године правоснажно је пресуђено у корист Корпорације као тужиоца по основу поднетих пет регресних тужби, чија укупна вредност износи 4.200 хиљада динара без законске затезне камате и трошкова. Иако су поменуте пресуде правоснажне и извршне, само у једном предмету, чија је вредност износи 512 хиљада динара, Корпорација је покренула извршни поступак.

У поступку ревизије је утврђено да Корпорација није покренула извршне поступке ради принудне наплате потраживања по четири кредита укупне вредности 3.688 хиљада динара за које је у 2012. и 2013. години правоснажно пресуђено у корист Корпорације као тужиоца, а за шта су испуњени услови прописани одредбама чланова 12. и 13. Закона о извршењу и обезбеђењу³⁰.

2. Корпорација као тужени (пасивно легитимисана страна)

Корпорација се појављује као тужена у једном судском спору, у коме је Volksbank а.д. Београд (сада Sberbank Србија а.д. Београд) тужила Корпорацију за исплату штете 75% нето губитка банке у складу са Уговором о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, у износу од 8.500 хиљада динара (споран начин обрачуна штете).

Наведени судски спор још није окончан, јер је Привредни апелациони суд дана 29.05.2014. године оценио поднети захтев за ревизију Корпорације као допуштен и предложио Врховном касационом суду одлучивање о изјављеној ревизији, с обзиром да се ради о разматрању правном питању које се односи на примену одредбе члана 38. Закона о хипотеци које је од општег интереса, а имајући у виду да Корпорација осигурава око 80.000 стамбених кредита пословним банкама.

Корпорација није формирала резервисања за потенцијалне губитке по овом судском спору јер одговорна лица у Корпорацији сматрају да неће бити материјално значајног утицаја на будуће пословање.

На основу наведеног утврђено је:

Корпорација није покренула извршне поступке ради принудне наплате потраживања по четири кредита, укупне вредности 3.688 хиљада динара, за које су испуњени услови прописани одредбама чл. 12. и 13. Закона о извршењу и обезбеђењу.

³⁰ „Службени гласник РС“, бр. 31/2011, 99/2011 – др. закон, 109/2013 – одлука УС и 55/2014

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
НАЦИОНАЛНЕ КОРПОРАЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ СТАМБЕНИХ КРЕДИТА
ЗА 2013. ГОДИНУ**

Број: 400-168/2014-07

Београд, 17. октобар 2014. године

Садржај

	<i>Страна</i>
1. Биланс стања на дан 31. децембра 2013. године	74
2. Биланс успеха у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2013. године	75
3. Извештај о токовима готовине у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2013. године	76
4. Извештај о променама на капиталу у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2013. године	77
5. Статистички анекс за 2013. годину	77

1. БИЛАНС СТАЊА
на дан 31. децембра 2013. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Број Напомене ДРИ	Износ 31.12.2013.	Износ 31.12.2012.
А К Т И В А			
СТАЛНА ИМОВИНА – УЛАГАЊА		12.538.325	9.774.991
НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	2.5.1.	9.229	8.400
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И БИОЛОШКА СРЕДСТВА		12.569	12.343
Некретнине, постројења и опрема	2.5.2.	12.569	12.343
ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	2.5.3.	12.516.527	9.754.248
ОБРТНА ИМОВИНА – ПОТРАЖИВАЊА		2.061.858	3.497.287
КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА		2.060.180	3.495.991
Потраживања	2.5.4.	726.823	466.597
Потраживања за више плаћен порез на добитак	2.5.12.	204.979	0
Краткорочни финансијски пласмани	2.5.5.	845.746	2.520.068
Готовински еквиваленти и готовина	2.5.6.	282.237	509.326
Активна временска разграничења	2.5.12.	395	0
ОДЛОЖЕНА ПОРЕКСКА СРЕДСТВА	2.5.12.	1.678	1.296
ПОСЛОВНА ИМОВИНА		14.600.183	13.272.278
УКУПНА АКТИВА		14.600.183	13.272.278
П А С И В А			
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		8.258.278	7.242.903
ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ	2.5.7.	7.194.877	5.894.796
НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХОВ РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ	2.5.7.	74.475	48.026
НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХОВ РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ	2.5.7.	13.347	0
НЕРАСПОРЕЂЕНА ДОБИТ	2.5.7.	1.002.273	1.300.081
РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		6.341.905	6.029.375
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	2.5.12.	2.959	6.014
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		216.935	494.462
Краткорочне финансијске обавезе	2.5.8.	216.566	454.201
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	2.5.12.	369	213
Обавезе за порез из резултата		0	40.048
ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА		6.108.868	5.520.424
Преносне премије	2.5.9.	5.146.673	4.797.698
Резервисане штете	2.5.10.	962.195	722.726
ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	2.5.11.	13.143	8.475
УКУПНА ПАСИВА		14.600.183	13.272.278

2. БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2013. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Број Напомене ДРИ	Износ 31.12.2013.	Износ 31.12.2012.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ		398.358	393.553
Приходи од премија осигурања и саосигурања	2.6.1.	372.294	365.412
Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања	2.6.1.	25.997	27.282
Остали пословни приходи	2.6.1.	67	859
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ		293.323	233.587
Резервисане штете неживотних осигурања	2.6.2.	293.323	233.587
ДОБИТ – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		105.035	159.966
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА		122.670	124.899
Трошкови управе		120.908	124.138
Амортизација	2.6.3.	7.751	11.455
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	2.6.4.	23.532	23.127
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови	2.6.5.	83.368	83.069
Остали трошкови управе	2.6.6.	6.257	6.487
Остали трошкови спровођења осигурања	2.6.10.	1.762	761
ПОСЛОВНА ДОБИТ – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		0	35.067
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		17.635	0
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ		1.058.437	1.479.483
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ		30.595	72.409
ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ		3.915	1.751
РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ИМОВИНЕ И ОСТАЛИ РАСХОДИ		0	53
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		1.014.122	1.443.839
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		1.041.122	1.443.839
Порез на добитак	2.6.9.	12.231	144.349
Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза		382	591
НЕТО ДОБИТАК		1.002.273	1.300.081

3. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2013. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Износ 31.12.2013.	Износ 31.12.2012.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	833.093	765.235
Примије осигурања и саосигурања и примљени аванси	717.766	692.196
Остали приливи из редовног пословања	115.327	73.039
Одливи готовине из пословних активности	769.451	485.194
Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	393.679	266.164
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	88.259	88.007
Остали трошкови спровођења осигурања	23.775	23.597
Плаћене камате	10	159
Порез на добитак	257.259	100.288
Остали одливи готовине из редовног пословања	6.469	6.979
Нето прилив готовине из пословних активности	63.642	280.041
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања	9.305.110	6.259.777
Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето приливи)	8.987.046	5.953.188
Примљене камате из активности инвестирања	318.064	306.589
Одливи готовине из активности инвестирања	9.351.889	7.673.097
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	8.807	4.592
Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	9.343.082	7.668.505
Нето одлив готовине из активности инвестирања	46.779	1.413.320
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања	1.024.720	2.671.773
Остале дугорочне и краткорочне обавезе	1.024.720	2.671.773
Одливи готовине из активности финансирања	1.262.355	2.790.266
Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето одливи)	1.262.355	2.790.266
Нето одлив готовине из активности финансирања	237.635	118.493
СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	11.162.923	9.696.785
СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	11.383.695	10.948.557
НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	220.772	1.251.772
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	509.326	1.758.162
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	13.114	8.133
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	19.431	5.197
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	282.237	509.326

4. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2013. године

(у 000 динара)

ОПИС	Основни капитал	Ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу ХоВ расположивих за продају	Нереализовани губици по основу ХоВ расположивих за продају	Нераспоређени добитак	Укупно
Стање на дан 01.01.2012. године	5.430.397	29.913	0	928.798	6.389.108
Кориговано почетно стање на дан 01.01.2012. године	5.430.397	29.913	0	928.798	6.389.108
Укупна повећања у 2012. години	928.798	18.113	0	1.300.081	
Укупна смањења у 2012. години	464.399	0	0	928.798	
Стање на дан 31.12.2012. године	5.894.796	48.026	0	1.300.081	7.242.903
Кориговано почетно стање на дан 01.01.2013. године	5.894.796	48.026	0	1.300.081	7.242.903
Укупна повећања у 2013. години	1.300.081	26.449	13.347	1.002.273	
Укупна смањења у 2013. години	0	0	0	1.300.081	
Стање на дан 31.12.2013. године	7.194.877	74.475	13.347	1.002.273	8.258.278

5. СТАТИСТИЧКИ АНЕКС
за 2013. годину

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Текућа година	Претходна година
Потражња по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци (дуговни промет с почетним стањем)	3.683	0
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада (потражни промет без почетног стања)	48.143	46.976
Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	6.810	7.553
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	12.933	11.531
Обавезе за порезе и царине	1.396	669
Трошкови материјала	3.491	4.002
Трошкови горива и енергије	1.291	1.288
Трошкови производних услуга	2.462	2.020
Трошкови репрезентације	644	487
Трошкови премије осигурања	96	94
Трошкови пореза	2.710	2.107
Трошкови платног промета	555	499
Трошкови непроизводних услуга	10.023	9.652
Трошкови чланарина	0	287
Остали нематеријални расходи	1.924	2.299
Трошкови пореза и доприноса на зараде на терет послодавца	12.152	11.607
Расходи камата	10	158
Други пословни приходи	25.997	27.833
Просечан број запослених на основу стања крајем сваког месеца (цео број)	44	43
Број месеци пословања (ознаке од 1 до 12)	12	12